

Recht van voorkoop

Gegevens opvraging

Ordernummer:	O2025-0333123	Datum opzoeking:	2/04/2025
Referentienummer:	Mathildelaan 8 bus 2, 9200-1	Zoekdata:	42006D8171/00A000
Datum opzoeking themabestand:	2/04/2025	Perceel:	42006D8171/00A000

Resultaat opvraging perceel gelegen in Dendermonde afdeling DENDERMONDE 1 AFD, sectie D met perceelnummer 8171/00A000 [42006D8171/00A000]

Indicatieve kaartweergave

Resultaat

- Geen voorkooprecht van toepassing

Legende

- Voorkooprecht van toepassing
- Geen voorkooprecht van toepassing

Welke informatie kan u terugvinden in dit uittreksel?

In dit uittreksel worden alle Vlaamse voorkooprechten vermeld. Conventionele voorkooprechten en eventuele federale voorkooprechten vallen buiten het toepassingsgebied van dit uittreksel en moet u opzoeken via andere kanalen.

Datum informatieve vraag

De datum waarvoor de Vlaamse voorkooprechten opgevraagd worden.

Datum opzoeking themabestand

De datum waarop het geografisch themabestand 'Vlaamse voorkooprechten' werd nagegaan of er al dan niet Vlaamse voorkooprechten van toepassing zijn op de gevraagde percelen. De resultaten m.b.t voorkooprechten zijn bijgevolg enkel geldig voor deze datum. Deze datum kan maximum 2 jaar terug in de tijd gaan i.v.m. de datum opzoeking themabestand.

Kolommen

De kolommen type, overzicht, begunstigen, begindatum bekendmaking en prioriteit worden enkel ingevuld indien er een voorkooprecht van toepassing is en de informatie gekend is.

Bron vastgoedinfo

Deze opvraging kwam tot stand in samenwerking met Informatie Vlaanderen en op basis van het geografisch themabestand 'Vlaamse voorkooprechten', erkend als authentieke geografisch gegevensbron (Decreet van 25 mei 2007 houdende de harmonisering van de procedures van voorkooprechten (B.S. 24/07/2007) en Besluit van de Vlaamse Regering van 13 juli 2012 tot vaststelling van de datum van inwerkingtreding van het decreet van 25 mei 2007 houdende de harmonisering van de procedures van voorkooprechten en houdende de erkenning van het geografisch themabestand 'Vlaamse voorkooprechten' als authentieke geografische gegevensbron (B.S. 10/08/2012)).

Document gegenereerd op basis van de gegevens ontvangen van Informatie Vlaanderen via de ORIS webservices.

CIB vlaanderen vzw - Kortrijksesteenweg 1005 - 9000 Gent
0425.043.508 - vastgoedinfo@vastgoedloket.be

Gegevens opvraging

Ordernummer:	O2025-0333124	Datum opzoeking:	2/04/2025
Referentienummer:	Mathildelaan 8 bus 2, 9200-1	Zoekdata:	42006D8171/00A000
Perceel:	42006D8171/00A000		

Risicozones overstromingen - kaart 2017

Indicatieve kaartweergave

Resultaat

- Controleer of het perceel (gedeeltelijk) ingekleurd is als risicozone voor overstromingen
- Informatief: het middelpunt van het perceel is niet gelegen in een risicozone voor overstromingen

Legende

- Risicozone overstroming
- Nieuwe risicozone overstroming (kaart 2017)

Welke informatie kan u terugvinden in dit uittreksel?

Risicozones overstromingen

Risicozones zoals bepaald in het Koninklijk besluit van 20 september 2017 tot wijziging van het koninklijk besluit van 28 februari 2007 tot afbakening van de risicozones bedoeld in artikel 68-7 van de wet van 25 juni 1992 op de landverzekeringsovereenkomst (met betrekking tot de verzekering tegen natuurrampen).

Bron vastgoedinfo

Deze opvraging bevat overheidsinformatie verkregen van de Vlaamse Milieumaatschappij en de Coördinatiecommissie Integraal Waterbeleid, Dokter De Moorstraat 24-26, 9300 Aalst en Informatie Vlaanderen, Havenlaan 88, 1000 Brussel wat betreft het Grootchalig Referentie Bestand Vlaanderen (GRB).

Meer info

www.integraalwaterbeleid.be
www.waterinfo.be/watertoets

OVERSTROMINGSRAPPORT 02-04-2025

Identificatie perceel en gebouwen

Gemeente	Dendermonde				
Afdeling	1	Sectie	D	Perceelnummer	8171/00A000
Aantal gebouwen op dit perceel	6				
Waterbeheerder(s)	De Vlaamse Waterweg nv - Afdeling Regio West				

Informatie voor het volledige perceel

Parameter	Score
Perceelscore of P-score	B
Gebouwscore of G-score	B
Ligging in Signaalgebied	neen
Ligging in afgebakende oeverzone of afgebakend overstromingsgebied	neen
Ligging in een risicozone voor overstromingen	neen

A: geen overstroming gemodelleerd B: kleine kans op overstromingen onder klimaatverandering C: kleine kans op overstromingen D: middelgrote kans op overstromingen

Te gebruiken symbool voor informatieplicht: geen verplicht symbool

Informatie voor de verschillende gebouwen op het perceel

Gebouw ID	Score
31634532	B
31634607	B
31634773	B
31634421	A
31634879	A
31709559	B

DETAILKAARTEN

Detailkaart Overstromingsgevoelige gebieden pluviaal (door hevige neerslag)

Detailkaart Overstromingsgevoelige gebieden fluviaal (uit waterlopen)

Detailkaart Overstromingsgevoelige gebieden vanuit de zee

Legende

- A - Geen overstroming gemodelleerd
- B - Kleine kans op overstromingen onder klimaatverandering
- C - Kleine kans op overstromingen
- D - Middelgrote kans op overstromingen

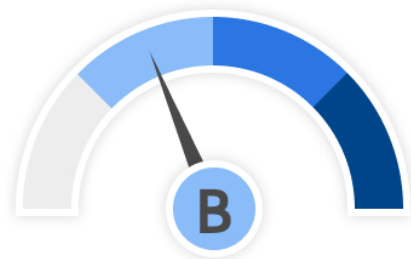
PERCEELSCORE

Detail overstromingsgevoeligheid perceel te Dendermonde, afdeling 1, sectie D met perceelnummer 8171/00A000

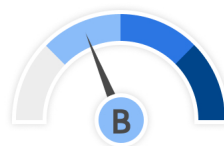
Alle scores worden op basis van de overstromingskansen geanalyseerd en vervolgens wordt een score toegekend aan uw woning of perceel.

PERCEELSCORE: B

**Kleine kans op overstromingen onder
klimaatverandering**

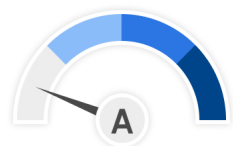
Intense neerslag
Pluviaal

Vanuit waterlopen
Fluviaal

Kustoverstroming
Zee

A: geen overstroming gemodelleerd B: kleine kans op overstromingen onder klimaatverandering C: kleine kans op overstromingen D: middelgrote kans op overstromingen

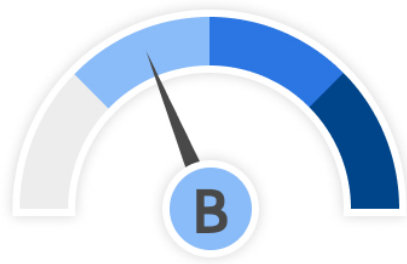
SCORE GEBOUW 31634532

Detail overstromingsgevoeligheid gebouw met ID 31634532

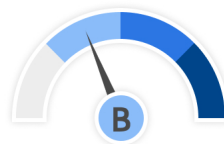
Alle scores worden op basis van de overstromingskansen geanalyseerd en vervolgens wordt een score toegekend aan uw woning of perceel.

GEBOUWSCORE: B

**Kleine kans op overstromingen onder
klimaatverandering**

Intense neerslag
Pluviaal

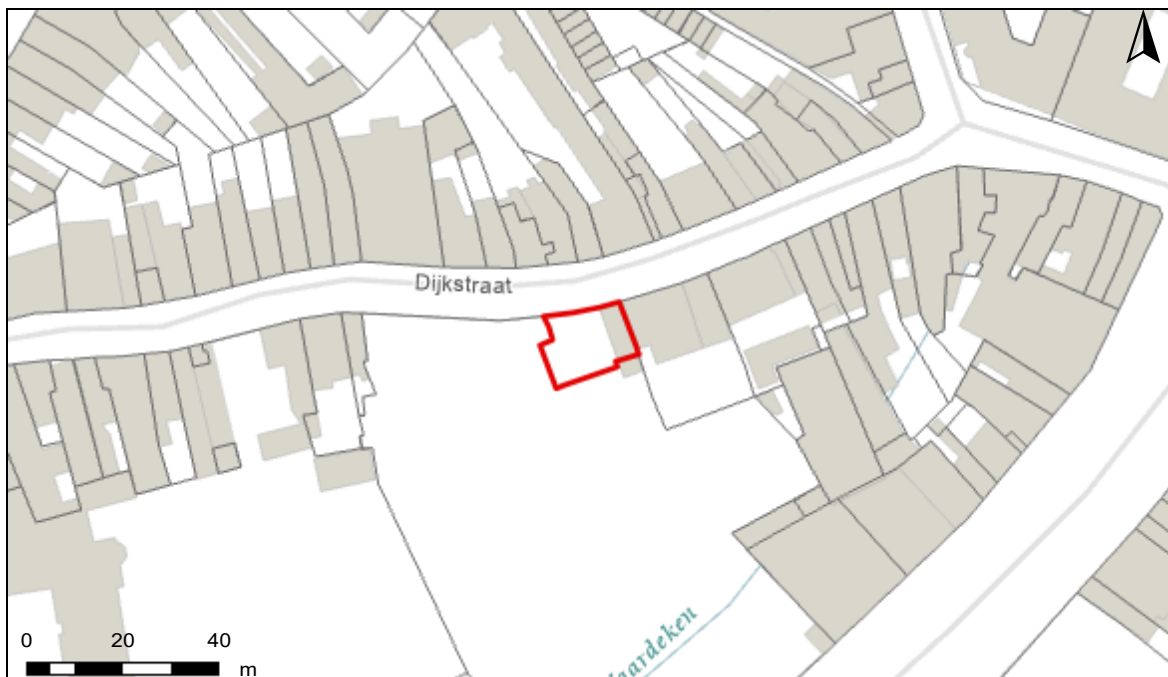
Vanuit waterlopen
Fluviaal

Kustoverstroming
Zee

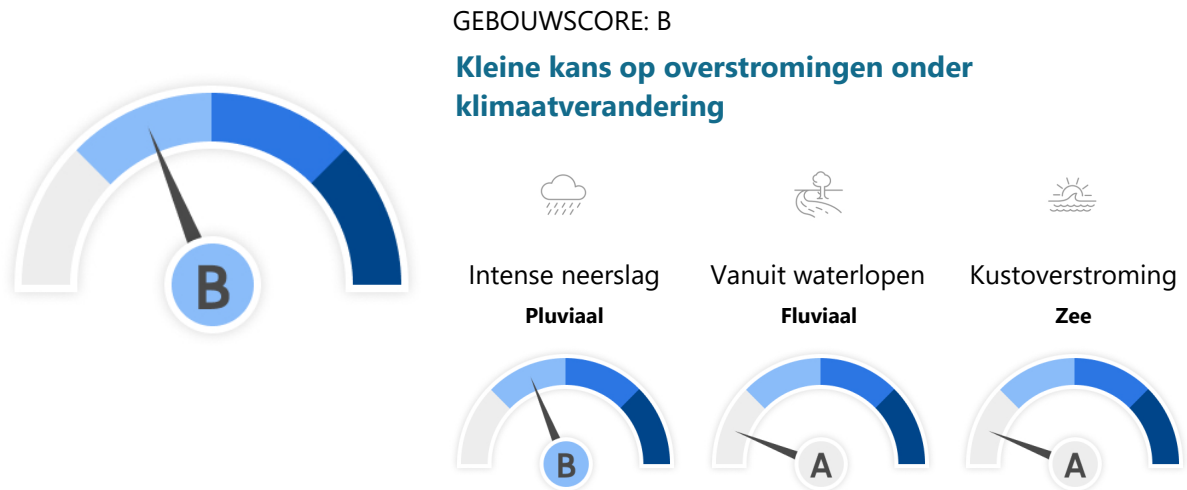
A: geen overstroming gemodelleerd B: kleine kans op overstromingen onder klimaatverandering C: kleine kans op overstromingen D: middelgrote kans op overstromingen

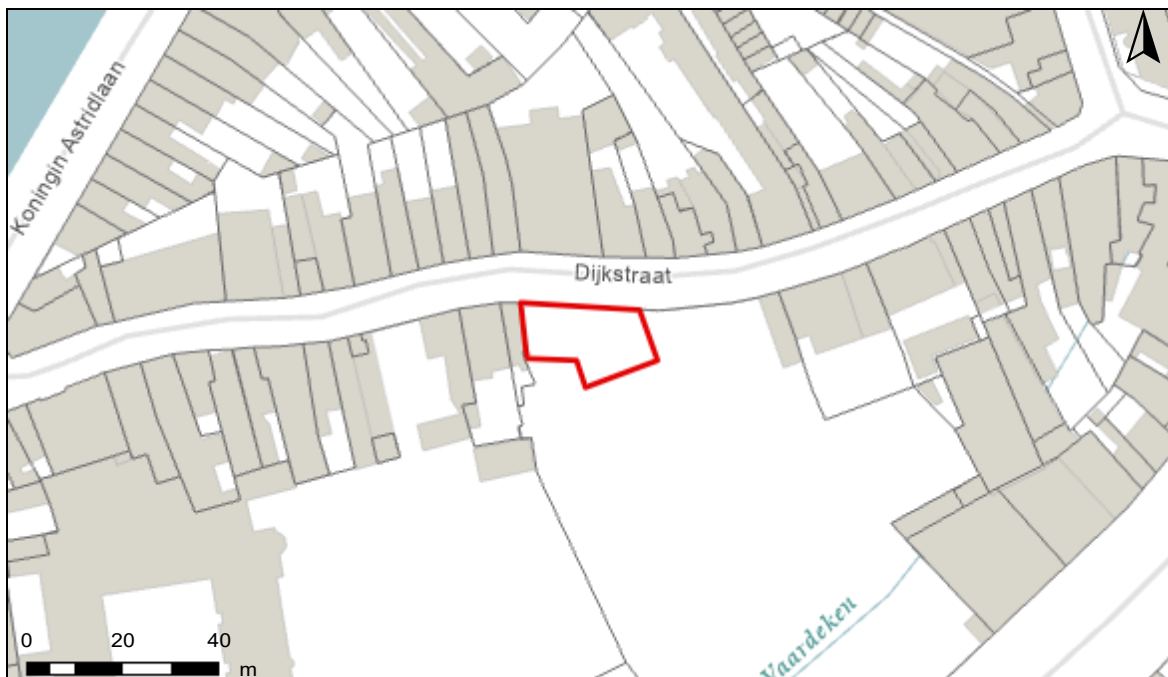
SCORE GEBOUW 31634607

Detail overstromingsgevoeligheid gebouw met ID 31634607

Alle scores worden op basis van de overstromingskansen geanalyseerd en vervolgens wordt een score toegekend aan uw woning of perceel.

A: geen overstroming gemodelleerd B: kleine kans op overstromingen onder klimaatverandering C: kleine kans op overstromingen D: middelgrote kans op overstromingen

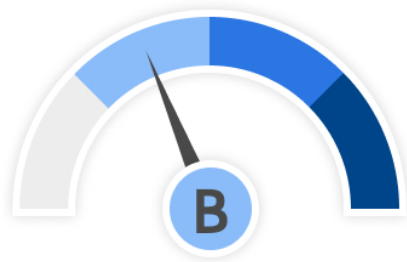
SCORE GEBOUW 31634773

Detail overstromingsgevoeligheid gebouw met ID 31634773

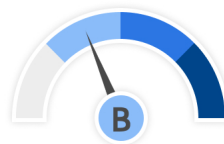
Alle scores worden op basis van de overstromingskansen geanalyseerd en vervolgens wordt een score toegekend aan uw woning of perceel.

GEBOUWSCORE: B

**Kleine kans op overstromingen onder
klimaatverandering**

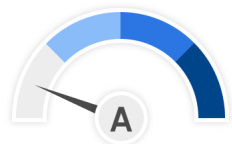
Intense neerslag
Pluviaal

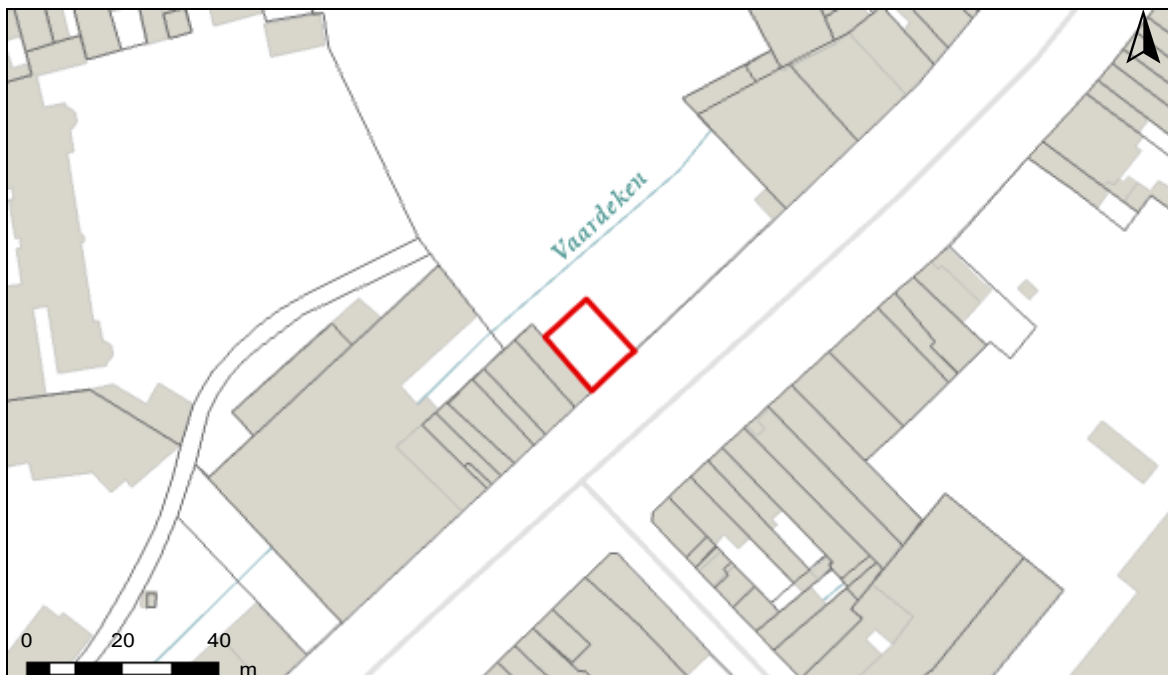
Vanuit waterlopen
Fluviaal

Kustoverstroming
Zee

A: geen overstroming gemodelleerd B: kleine kans op overstromingen onder klimaatverandering C: kleine kans op overstromingen D: middelgrote kans op overstromingen

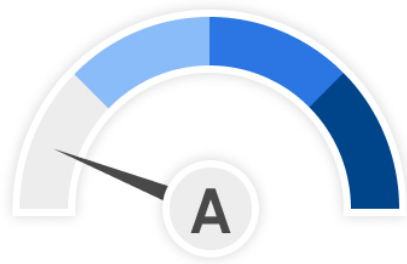
SCORE GEBOUW 31634421

Detail overstromingsgevoeligheid gebouw met ID 31634421

Alle scores worden op basis van de overstromingskansen geanalyseerd en vervolgens wordt een score toegekend aan uw woning of perceel.

GEBOUWSCORE: A

Geen overstroming gemodelleerd

Intense neerslag

Pluviaal

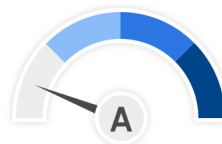
Vanuit waterlopen

Fluviaal

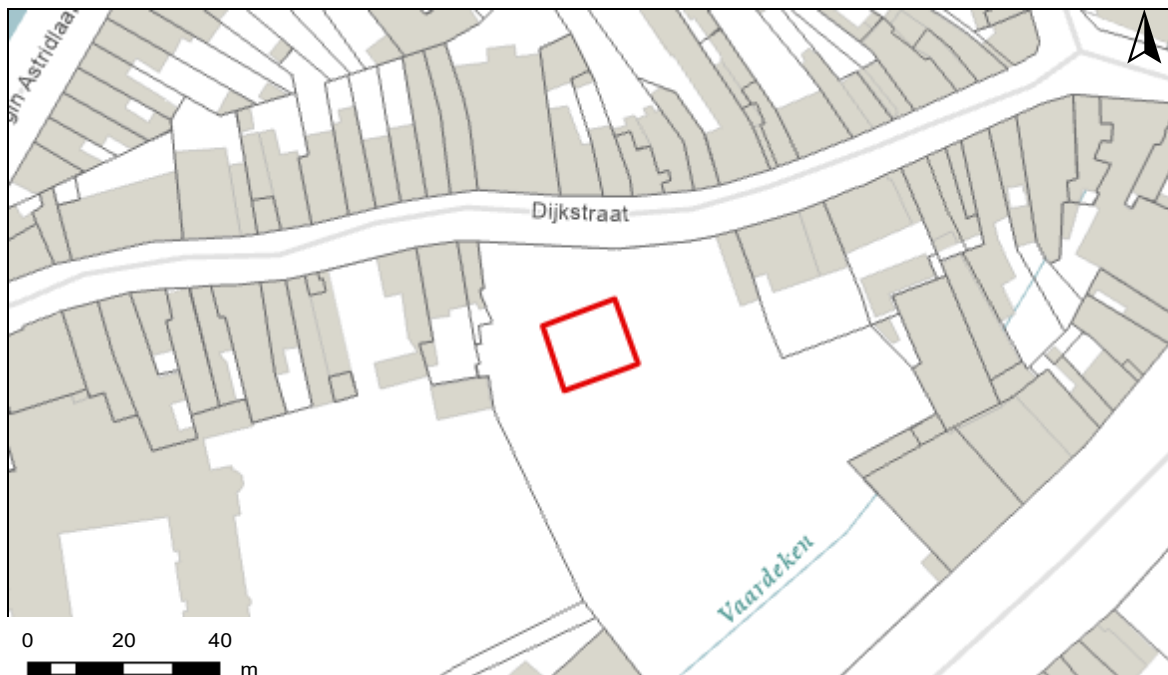

Kustoverstroming

Zee

A: geen overstroming gemodelleerd B: kleine kans op overstromingen onder klimaatverandering C: kleine kans op overstromingen D: middelgrote kans op overstromingen

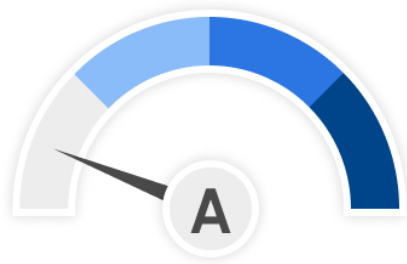
SCORE GEBOUW 31634879

Detail overstromingsgevoeligheid gebouw met ID 31634879

Alle scores worden op basis van de overstromingskansen geanalyseerd en vervolgens wordt een score toegekend aan uw woning of perceel.

GEBOUWSCORE: A

Geen overstroming gemodelleerd

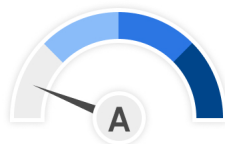
Intense neerslag
Pluviaal

Vanuit waterlopen
Fluviaal

Kustoverstroming
Zee

A: geen overstroming gemodelleerd B: kleine kans op overstromingen onder klimaatverandering C: kleine kans op overstromingen D: middelgrote kans op overstromingen

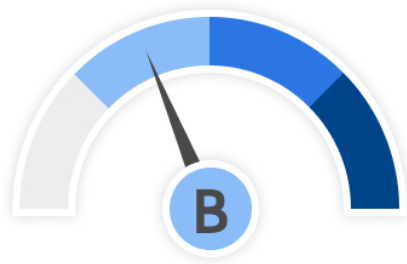
SCORE GEBOUW 31709559

Detail overstromingsgevoeligheid gebouw met ID 31709559

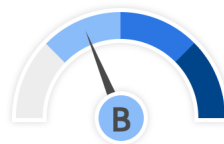
Alle scores worden op basis van de overstromingskansen geanalyseerd en vervolgens wordt een score toegekend aan uw woning of perceel.

GEBOUWSCORE: B

**Kleine kans op overstromingen onder
klimaatverandering**

Intense neerslag
Pluviaal

Vanuit waterlopen
Fluviaal

Kustoverstroming
Zee

A: geen overstroming gemodelleerd B: kleine kans op overstromingen onder klimaatverandering C: kleine kans op overstromingen D: middelgrote kans op overstromingen

Risicozones overstromingen m.b.t natuurrampenverzekering

Het perceel te Dendermonde, afdeling 1, sectie D met perceelnummer 8171/00A000 bevindt zich niet in een risicozone voor overstromingen.

Risicozones overstroming

- nieuwe risicozones
- bevestigde risicozones
- geen risico meer

INFORMATIEPLICHT

Wetgeving informatieplicht

De informatieplicht is opgenomen in art. 1.3.3.3.2 van het waterwetboek ofwel de gecodificeerde decreten betreffende het integraal waterbeleid. De details voor de uitwerking van de informatieplicht zijn opgenomen in hoofdstuk III/1 van het uitvoeringsbesluit watertoets.

Berekening P-score en G-score

Voor de berekening van de P-score wordt bekeken of er overlap is tussen het perceel en de drie overstromingskaarten.

Voor de berekening van de G-score wordt bekeken of er overlap is tussen één van de gebouwen op het perceel met een minimum oppervlakte van 25m² en de drie overstromingskaarten. Er wordt hiervoor een buffer van 1m genomen rond de gebouwen.

Aangezien enkel voor de G-score met een buffer wordt gewerkt, is hiervoor ook overlap mogelijk met de overstromingskaarten buiten het perceel. In dat geval wordt de P-score aangepast naar dezelfde waarde als de G-score.

Overstromingsrobuust gebouwd?

Uw woning kan zich in overstromingsgevoelig gebied bevinden, maar mogelijks is hier reeds rekening mee gehouden bij het bouwen en heeft u dus overstromingsrobuust gebouwd. In dit geval bestaat de mogelijkheid om een deskundige aan te stellen om uw score te laten aanpassen.

Signaalgebieden

Voor signaalgebieden geldt er wettelijk gezien geen informatieplicht, maar het is wel aangewezen om dit ook mee op te nemen bij de communicatie. Signaalgebieden zijn nog niet ontwikkelde gebieden met een harde bestemming zoals woongebied, die ook een belangrijke functie kunnen vervullen tijdens overstromingen. Het gaat om gebieden met een mogelijke tegenstrijdigheid tussen de huidige bestemmingsvoorschriften en de belangen van het watersysteem. Voor verschillende van deze gebieden werd beslist om een bouwvrije opgave te voorzien, omdat het risico tijdens overstromingen te groot is.

Afgebakende oeverzones en afgebakende overstromingsgebieden

Afgebakende oeverzones en overstromingsgebieden zijn in de meeste gevallen afgebakend op niet bebouwbare percelen, maar niet altijd. Het gaat om gebieden waar een recht van voorkoop geldt en waar inrichtingswerken worden voorzien in het kader van het waterbeleid.

Risicozones overstromingen met betrekking tot de natuurrampenverzekering

Risicozones zoals afgebakend volgens Koninklijk besluit van 20 september 2017 tot wijziging van het koninklijk besluit van 28 februari 2007 tot afbakening van de risicozones met betrekking tot de verzekering tegen natuurrampen in uitvoering van de wet op de landverzekeringsovereenkomst.

Meer info

www.integraalwaterbeleid.be

waterinfo.vlaanderen.be/informatieplicht

woningpas.vlaanderen.be

Gegevens opvraging

Ordernummer:	O2025-0333121	Datum opzoeking:	2/04/2025
Referentienummer:	Mathildelaan 8 bus 2, 9200-1	Zoekdata:	42006D8171/00A000
Perceel:	42006D8171/00A000		

Informatieaanvraag Gewestinfo

Resultaat opvraging perceel gelegen in Dendermonde afdeling DENDERMONDE 1 AFD, sectie D met perceelnummer 8171/00A000 [42006D8171/00A000]

Gewestplan

Hoofdbestemming (*):	woongebieden
Datum goedkeuring gewestplan:	7/11/1978
Gewestplan:	origineel gewestplan Dendermonde
Categorie:	Wonen

Indicatieve kaartweergave

Legende

 0100 - Woongebieden	 0700 - Groengebieden
 0105 - Woonuitbreidingsgebieden	 0701 - Natuurgebieden
 0200 - Gebieden voor gemeenschapsvoorziening en openbaar nut	 0702 - Natuurgebieden met wetenschappelijke waarde of natuurreservaten
 0400 - Recreatiegebieden	 0800 - Bosgebieden
 0401 - Gebieden voor dagrecreatie	 0900 - Agrarische gebieden
 0402 - Gebieden voor verblijfsrecreatie	 0901 - Landschappelijke waardevolle agrarische gebieden
 0410 - Gebieden voor toeristische recreatieparken (TRP)	 1000 - Industriegebieden
 0500 - Parkgebieden	 1100 - Ambachtelijke bedrijven en KMO's
 0600 - Bufferzones	 1700 - Landelijke gebieden

Uitgebreide legende <https://www.realsmart.be/gewestplan.pdf>

Gewestelijk ruimtelijk uitvoeringsplan

Er is geen informatie beschikbaar op het gekozen perceelnummer.

Indicatieve kaartweergave

Legende

- Contouren van grondvlakken
- Contouren van overdrukken (indien geen grondvlak van GewRUP aanwezig, is bestemming op gewestplan ook nog van kracht)
- Contouren van lijnen

Watergevoelige Openruimtegebieden (WORG)

Er is geen informatie beschikbaar op het gekozen perceelnummer.

Indicatieve kaartweergave

Legende

- Contouren van WORG

Welke informatie kan u terugvinden in dit uittreksel?

Gewestplan

De Gewestplannen werden opgesteld in uitvoering van Wet op Ruimtelijke Ordening en de Stedenbouw van 1962 en worden op zich sinds 2002 niet meer gewijzigd. Het gewestplan is enkel nog van kracht is op die plekken waar het niet vervangen is door een nieuwer plan. Na 2000 zijn de bestemmingen van het gewestplan op vele plekken gewijzigd door de opmaak van 'ruimtelijke uitvoeringsplannen' (RUP'S). Het gewestplan geeft dus vaak niet de volledige juridische plancontext weer op een plek. Het gaat niet noodzakelijk om de meest actuele stedenbouwkundige bestemming. Dat is enkel het geval wanneer de bestemming sinds de gewestplannen niet meer is gewijzigd. De informatie in de kaarten heeft louter informatieve waarde en geen juridisch bindende kracht. Noteer tot slot dat indien het gebied door de Vlaamse regering is aangeduid als watergevoelig openruimtegebied (die info vindt u terug op de laatste kaart in dit rapport) de bestemming sowieso daardoor is 'overschreven'. De meest recente bestemming is dan die van 'watergevoelig openruimtegebied'.

Watergevoelige openruimtegebieden (WORG)

Om Vlaanderen beter te beschermen, wil de Vlaamse Regering het waterbergend vermogen van bepaalde watergevoelige gebieden vrijwaren en voldoende ruimte voorzien voor water. Deze gebieden worden herbestemd naar een openruimtefunctie via een ruimtelijk uitvoeringsplan (RUP) of door aanduiding als watergevoelig openruimtegebied (WORG). Binnen deze gebieden worden enkel nog openruimtefuncties toegestaan zoals landbouw, natuur en bos.

Gewestelijk Ruimtelijk Uitvoeringsplan

Een ruimtelijk uitvoeringsplan heeft uitvoering aan een ruimtelijk structuurplan. Het heeft een verordende waarde voor alle overheidsbeslissing. Het Vlaams gewest maakt gewestelijke ruimtelijke uitvoeringsplannen op. Ook provincies en gemeenten maken ruimtelijke uitvoeringsplannen op. Raadpleeg de gemeente of provincie voor een overzicht van de plannen op hun grondgebied.

Belangrijke Noot

Wilt u weten welke bestemming geldt op een bepaald perceel, dan vraagt u dit best na bij de gemeente. Zij hebben een overzicht van alle geldende plannen (ruimtelijke uitvoeringsplannen van gewest, provincie of gemeente, maar ook bijzonder plannen van aanleg) die het gewestplan intussen mogelijks hebben vervangen. **Meer info**
www.ruimtelijkeordening.be

* Indien het perceel ingetekend is met meerdere bestemmingen, kan u de andere bestemmingen via de legende afleiden.

Bron vastgoedinfo

Deze opvraging bevat overheidsinformatie verkregen van Ruimte Vlaanderen, Koning Albert II-Laan 19 bus 11, 1210 Brussel, namens het Vlaams Gewest en Informatie Vlaanderen, Havenlaan 88, 1000 Brussel wat betreft het Grootchalig Referentie Bestand Vlaanderen (GRB).

Document gegenereerd op basis van de gegevens ontvangen van Ruimte Vlaanderen via de ORIS webservices.

CIB vlaanderen vzw - Kortrijksesteenweg 1005 - 9000 Gent
0425.043.508 - vastgoedinfo@vastgoedloket.be

Gegevens opvraging

Ordernummer:	O2025-0333122	Datum opzoeking:	2/04/2025
Referentienummer:	Mathildelaan 8 bus 2, 9200-1	Zoekdata:	42006D8171/00A000
Perceel:	42006D8171/00A000		

Resultaat opvraging perceel gelegen in Dendermonde afdeling DENDERMONDE 1 AFD, sectie D met perceelnummer 8171/00A000 [42006D8171/00A000]

Informatievraag: Beschermd onroerend erfgoed (Met juridische gevolgen)

Indicatieve kaartweergave

Resultaat

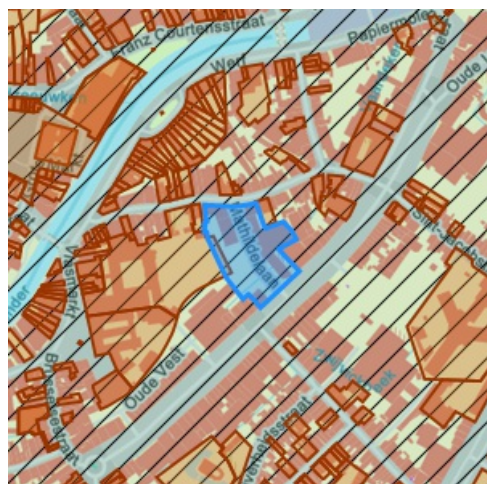
- **Abdij Sint-Pieter en -Paulus:** (detail zie bijlage)

Legende

Cultuurhistorische landschappen	Monumenten
Archeologische sites	Overgangszones
Stads- en dorpsgezichten	

Informatievraag: Vastgestelde inventaris onroerend erfgoed (Met juridische gevolgen)

Indicatieve kaartweergave

Resultaat

- **Historische stadskern van Dendermonde:** (detail zie bijlage)
- **Sint-Pieters- en Paulusabdij:** (detail zie bijlage)

Legende

Landschapsatlas	Archeologische zones
Landschapelijk erfgoed	Bouwkundig erfgoed

Informatievraag: Erfgoedlandschap (Met juridische gevolgen)

Indicatieve kaartweergave

Resultaat

- Het onroerend goed is niet opgenomen in het erfgoedlandschap

Legende

- Landschapelijk erfgoed

Informatievraag: Unesco werelderfgoed (Met juridische gevolgen)

Indicatieve kaartweergave

Resultaat

- Het onroerend goed is niet opgenomen in de Unesco Werelderfgoedlijst

Legende

- Bufferzones
- Kernzones

Informatievraag: Gebieden geen archeologie (Met juridische gevolgen)

Indicatieve kaartweergave

Resultaat

- Het onroerend erfgoed is niet opgenomen in gebieden waar geen archeologisch erfgoed te verwachten valt

Legende

- Gewestelijk
- Gemeentelijk

Informatievraag: Erfgoed plannen (Met juridische gevolgen)

Indicatieve kaartweergave

Resultaat

- Het onroerend goed heeft geen erfgoed plannen

Legende

- Beheersplannen
- Onroerenderfgoedrichtplannen

Informatievraag: Wetenschappelijke inventaris onroerend erfgoed (Aanvullend overzicht)

Indicatieve kaartweergave

Resultaat

- **Historische stadskern van Dendermonde:** Archeologisch (detail zie bijlage)
- **Sint-Pieters- en Paulusabdij:** Bouwkundig (detail zie bijlage)

Legende

- Archeologische erfgoed elementen
- Archeologische erfgoed gehele
- Bouwkundig erfgoed elementen
- Landschappelijk erfgoed elementen
- Landschappelijk erfgoed gehele

Informatievraag: Archeologienota's (Aanvullend overzicht)

Indicatieve kaartweergave

Resultaat

- Het onroerend goed heeft geen goedgekeurde archeologienota's

Legende

- Archeologienota's

Informatievraag: Eindverslag archeologie (Aanvullend overzicht)

Indicatieve kaartweergave

Resultaat

- Het onroerend goed heeft geen eindverslagen van archeologisch onderzoek

Legende

 Eindverslag archeologie

Welke informatie kan u terugvinden in dit uittreksel?

Beschermd onroerend erfgoed

De minister bevoegd voor onroerend erfgoed kan een goed beschermen als het door de erfgoedwaarden van algemeen belang is. Het moet minimaal in de staat blijven waarin het zich bevond op het moment van de bescherming.

Is het onroerend goed beschermd, dan gelden er verschillende specifieke juridische (per monument, stads- of dorpsgezicht of cultuurhistorisch landschap) gevolgen om het behoud ervan te garanderen. Bovendien kan je beroep doen op verschillende vormen van financiële ondersteuning.

Er zijn vier mogelijke vormen van bescherming: een beschermd monument, een beschermd cultuurhistorisch landschap, een beschermd stads- of dorpsgezicht en een beschermde archeologische site. Binnen elk van deze statuten is het mogelijk om een overgangszone in te stellen. Zo'n zone ondersteunt de erfgoedwaarden van het beschermde goed.

Vastgesteld onroerend erfgoed

De vaststelling van een inventaris is één van de instrumenten die de Vlaamse overheid kan inzetten om onroerend erfgoed te behouden. Hiermee bevestigt de bevoegde minister dat alle erfgoeditems op een vastgestelde lijst erfgoedwaarde bezitten en nog altijd bewaard zijn. Bij een vastgesteld item moet de overheid, eigenaar of beheerder rekening houden met rechtsgevolgen. De rechtsgevolgen zijn minder uitgebreid dan bij een beschermd erfgoed. Bovendien gelden voor alle vastgesteld bouwkundig en landschappelijk erfgoed in Vlaanderen eenzelfde set rechtsgevolgen.

Het onroerenderfgoeddecreet voorziet bevoegdheid voor steden en gemeenten voor het inventariseren van bouwkundig en landschappelijk erfgoed. De Vlaamse overheid inventariseert het archeologisch erfgoed, varend erfgoed en de landschappelijke gehelen (Landschapsatlas).

Erfgoedlandschap

Anders dan bij een bescherming of vaststelling van een onroerend goed verloopt de procedure van een erfgoedlandschap via de regelgeving Ruimtelijke Ordening. Als er voor een gebied een RUP wordt opgemaakt, kan de plannende overheid (gemeente, provincie of Vlaanderen) ervoor kiezen om hier ook een erfgoedlandschap in af te bakenen. Zo kunnen er stedenbouwkundige voorschriften gekoppeld worden aan het erfgoedlandschap waarmee ingezet wordt op erfgoedzorg. Wordt je goed erfgoedlandschap, moet je rekening houden met zorgplicht.

Unesco werelderfgoed

De Werelderfgoedconventie van 1972 betracht cultureel en natuurlijk erfgoed dat van unieke en universele waarde is voor de mensheid, te bewaren en te ontsluiten voor toekomstige generaties. Meer dan 190 lidstaten hebben deze Conventie ondertekend. België is sinds 1996 ook partij bij het Werelderfgoedverdrag. Zowel cultureel als natuurlijk erfgoed, als erfgoed dat daarvan een gecombineerde vorm is, kan voor de Werelderfgoedlijst worden voorgedragen. Vlaanderen telt momenteel zeven beschermingen op de Werelderfgoedlijst: een serie van 13 begijnhoven en van 26 belforten, het atelier Plantin-Moretus, de woning Giuette, de volledige Brugse binnenstad, het Zoniënwoud, de Wortel-Kolonie en begraafplaatsen en herdenkingsites van WO I.

Gebieden geen archeologie

De kaart wordt sinds 2016 periodiek vastgesteld door het agentschap. Op die manier kunnen percelen of gebieden die beantwoorden aan de criteria voor opname op korte termijn op de kaart opgenomen worden. Dit geeft bouwheren, verkavelaars en ontwikkelaars met plannen voor dergelijke percelen de mogelijkheid om vrijgesteld te worden van een archeologisch vooronderzoek, zonder vertraging en bijkomende kosten.

Plannen

Een goedgekeurd beheersplan legt geen actieve verplichtingen op. Het is en blijft een geconcretiseerde beheersvisie voor een erfgoedplaats. Toch heeft het document in zekere mate een 'dwingend' kader waarbinnen je moet blijven: als je werken wil uitvoeren, moeten ze stroken met de beheersdoelstellingen uit het beheersplan. Zijn de beheersdoelstellingen niet meer passend, dan kan je een aanpassing van het beheersplan aanvragen of een nieuw beheersplan opmaken. De geldigheidsduur van een plan is 24 jaar. In bepaalde gevallen heb je een goedgekeurd beheersplan nodig om een erfgoedpremie aan te vragen.

Geïntervieweerd wetenschappelijk onroerend erfgoed

Het agentschap Onroerend Erfgoed heeft de expliciete opdracht om al het waardevolle onroerend erfgoed in Vlaanderen te inventariseren. Door de jaren heen zijn er meerdere wetenschappelijke inventarissen opgemaakt over bouwkundig, landschappelijk en archeologisch erfgoed.

Geïntervieweerd onroerend erfgoed is opgenomen in een wetenschappelijke inventaris. Zo'n opname heeft geen rechtsgevolgen. Het goed wordt enkel beschreven en gedocumenteerd.

Archeologienota's en nota's

Een bouwheer is in bepaalde gevallen verplicht om een archeologienota toe te voegen aan een vergunningsaanvraag. Hij stelt daarvoor een erkend archeoloog aan om een archeologisch vooronderzoek uit te voeren en een archeologienota op te stellen. Of je verplicht bent een archeologienota toe te voegen aan je vergunningsaanvraag is onder meer afhankelijk van: oppervlakte perceel en bodemingreep, ruimtelijke bestemming van perceel en of het terrein zich situeert in een beschermde archeologische site, in een vastgestelde archeologische zone of in een gebied waar geen archeologisch erfgoed te verwachten valt.

Eindverslag archeologisch onderzoek

Bij bouw- of verkavelingsprojecten maakt een erkend archeoloog verschillende verslagen op om archeologisch erfgoed te documenteren. De bouwheer moet aangeven of er archeologisch erfgoed op het terrein wordt verwacht en hoe hiermee zal worden omgegaan. Een vooronderzoek resulteert in een archeologienota of een nota bij een uitgesteld vooronderzoek. Als uit het vooronderzoek blijkt dat een archeologische site verder onderzocht moet worden, volgt een opgraving, uitgevoerd door een erkend archeoloog. Binnen twee maanden na het veldwerk maakt de archeoloog een archeologierapport met voorlopige bevindingen, dat aantoont dat het werk op het terrein is voltooid en de bouwwerkzaamheden kunnen beginnen. Het definitieve eindverslag, met alle onderzoeksresultaten, wordt binnen twee jaar na de opgraving bezorgd.

Wetgeving

Decreet van 12 juli 2013 betreffende het onroerend erfgoed, gewijzigd bij het decreet van 4 april 2014 (Belgisch Staatsblad 17 oktober 2013 en 15 april 2014). Besluit van de Vlaamse Regering betreffende de uitvoering van het Onroerenderfgoeddecreet van 12 juli 2013.

Meer info

www.onroenderfgoed.be

Bron vastgoedinfo

Deze opvraging bevat overheidsinformatie verkregen van het Agentschap Onroerend Erfgoed, Koning Albert-II-Laan 19, bus 5, 1210 Brussel en Informatie Vlaanderen, Havenlaan 88, 1000 Brussel wat betreft het Grootschalig Referentie Bestand Vlaanderen (GRB).

Document gegenereerd op basis van de gegevens ontvangen van het Agentschap Onroerend erfgoed via de ORIS webservices.

CIB vlaanderen vzw - Kortrijksesteenweg 1005 - 9000 Gent
0425.043.508 - vastgoedinfo@vastgoedloket.be

Bijlage

Informatieaanvraag Onroerend erfgoed

(Referentienummer: Mathildelaan 8 bus 2, 9200-1)

Resultaat opvraging perceel gelegen in Dendermonde afdeling DENDERMONDE 1 AFD, sectie D met perceelnummer 8171/00A000 [42006D8171/00A000]

Beschermd onroerend erfgoed

Beschermd monument: Abdij Sint-Pieter en -Paulus

beschermd monument

Beknopte karakterisering

Typologies abdijen, abdijkerken, omheiningsmuren, poorten (bijgebouwen), tuinen

Stijl

Datering voor WO I, interbellum

Betrokken personen

- Maes, Antonius (Ontwerper)
- Vaerwyck, Valentin (Ontwerper)
- Van Assche, Auguste (Ontwerper)
- Vander Cruyssen, Ernest (Ontwerper)
- Verbruggen (Ontwerper)

Beschrijving

De bescherming van de Sint-Pieters- en -Paulusabdij als monument omvat de Sint-Pieters- en -Paulusbasiliek, het poortgebouw, de abdij- en bijgebouwen, de tuin, de doorgang en de gaanderij aan de Dijkstraat.

Waarden

Artistieke waarde, historische waarde, sociaal-culturele waarde

artistieke, historische in casu architectuurhistorische en sociaal-culturele waarde: De in het stadspanorama beeldbepalende abdij is gelegen in de historische stadskern aan de Vlasmakkt, de vroegere Koornaard, waarvan de driehoekige aanleg mogelijk teruggaat op een Frankische dries. Op deze locatie waren doorheen de eeuwen belangrijke bestuurlijke, handels-, financiële en religieuze instellingen gehuisvest. De benedictijnen van Affligem vestigden zich hier in 1837 in het voormalig kapucijnklooster ter hoogte van het voormalig Prinsenhof, een van de verblijfplaatsen van de heren van Dendermonde. Deze historische site kent een lange occupatiegeschiedenis met residentieel karakter en evolueerde van een wereldlijk tot religieus 'machtscentrum'. Het monumentaal abdijcomplex is een uitstekend voorbeeld van harmonieus samengaan van diverse bouwstijlen en -periodes zoals de vooroorlogse neogotische abdijskerk in combinatie met de wederopgebouwde abdijsgebouwen, beide gerealiseerd door gerenommeerde architecten.

De gaaf bewaarde neogotische abdijskerk, een driebeukige kruiskerk gewijd aan Sint-Petrus en Sint-Paulus naar ontwerp van de gerenommeerde architect August Van Assche uit 1901-1902 en sinds 1939 verheven tot basiliek, is een stijlzuiver en representatief voorbeeld van de zogenaamde 'reformed gothic'. Deze architectuurstijl wordt gekenmerkt door het gebruik van de constructieve polychromie, het zichtbaar laten van de kleur en textuur van de diverse gebruikte materialen. De aankleding van de kerk is zeer sober gehouden en wordt bijna volledig verkregen door het kleurig materiaalgebruik van onbewerkte baksteen, natuursteen en blauwe hardsteen afgewisseld met bepleisterde vlakken in contrast met de tegelvloer in zwart en wit marmer met geometrisch patroon. Het stilistisch bijhorend mobiliair werd ontworpen door belangrijke en eveneens aan het Sint-Lucasinstituut geschoolde tijdgenoten. Onder meer R. Rooms, A. de Beule, P. Lenssens, A. Sinaeve en G. Ladon en hun ateliers verzorgden respectievelijk de in situ bewaarde altaren, koorgestoelte, kruisweg, biechtstoelen, glasramen en dergelijke. Dezelfde ateliers stonden na de Eerste Wereldoorlog eveneens in voor de restauratie van de beschadigde objecten. De voor deze kerk ontworpen uitrusting getuigt van hoogstaande artistieke kwaliteiten en het gedegen vakmanschap van de kunstenaars. Enkele oudere kunstvoorwerpen, zoals beeldhouwwerk dat wellicht uit de 15de, 16de en 17de eeuw dateert en enkele 20ste-eeuwse interieurelementen werden op harmonieuze wijze in de monumentale abdijskerk geïntegreerd.

De volledig ingesloten abdij is toegankelijk via het smal poortgebouw ten noorden van de abdijskerk. Dit poortgebouw werd gelijktijdig met de kerk door August Van Assche in neogotische stijl ontworpen en staat via een gang in verbinding met de abdij. De tijdens de Eerste Wereldoorlog verwoeste aanpalende abdijsgebouwen werden circa 1924 heropgebouwd naar ontwerp van de gerenommeerde architect Valentin Vaerwyck. De abdij is een representatief voorbeeld van een traditionele kloosteropbouw van vier vleugels met een omlappende pandgang rond een vierkant binnenhof gerealiseerd in een neo-Vlaamse-renaissancestijl met kenmerkende evenwichtige gevelopbouw opgetrokken in bak- en zandsteenstijl met een indrukwekkende tuingevel. De vergroting van de noord- en westvleugel door dom Antonius Maes volgens het oorspronkelijke ontwerp doet geen afbreuk aan de authenticiteit van het abdij complex. De ruimteverdeling en het sober interieur in neostijlen veruitwendigen de levensvisie van de paters. De grote refter met uitspringende lezeaar en houten zoldering gedragen door monumentale zuilen, de fraaie 'ontvangstkamer' in neogotische stijl, de 'Kapittelzaal' in neoclassicistische stijl met neorococo-elementen, de grote 'ontvangstzaal' in neo-Vlaamserenaissancestijl waar alle portretten van de abten verzameld zijn, en de 'spreekkamers' bleven integraal bewaard. De bijhorende grote achterliggende tuin, die de abdij van de voormalige abdijschool

scheidt, is toegankelijk via een doorgang aan de Dijkstraat. Samen met de tuin wordt de gekasseide koer, gaanderij en de korfboogvormige poort ter hoogte van de Dijkstraat in de bescherming opgenomen.

De Sint-Pieters- en Paulusabdij van de benedictijnen, met inbegrip van onder meer de Sint-Pieters- en Paulusbasiliek, poortgebouw, abdij- en bijgebouwen, tuin, doorgang en gaanderij aan de Dijkstraat is beschermd als monument omwille van het algemeen belang gevormd door de:

Is de aanduiding van

- **Vlasmarkt 23 (Dendermonde)** De neogotische kerk werd opgetrokken in 1901-1902 naar ontwerp van architect August Van Assche. Aan de oostzijde bevindt zich de voormalige bibliotheek en nachtkapel naar het ontwerp van architect Bouwens uit 1891. Het poortgebouw, gelijktijdig met de kerk ontworpen, verleent toegang tot een lange gang die parallel loopt aan de abdijkerk en in verbinding staat met de kerk en de kloostervertrekken. De abdijgebouwen werden tijdens de Eerste Wereldoorlog vernield. Architect Valentin Vaerwyck ontwierp het hele nieuwe complex in neo-Vlaamserenaissance-stijl maar realiseerde in 1924 enkel de oost- en zuidvleugel. Dom Antonius Maes voltooide deze twee vleugels naar het oorspronkelijke ontwerp in de jaren 1940.

Meer info

- <https://id.erfgoed.net/aanduidingsobjecten/8071>

Beschermingsbesluiten

- [Sint-Pieters- en Paulusabdij van de benedictijnen en zwartzusterklooster - https://id.erfgoed.net/besluiten/4126](https://id.erfgoed.net/besluiten/4126)
Definitieve beschermingsbesluiten

Vastgestelde archeologische zone: Historische stadskern van Dendermonde

vastgestelde archeologische zone

Beknopte karakterisering

Typologies [steden](#), [stadsomwallingen](#)

Datering [middeleeuwen](#), [nieuwe tijd](#)

Beschrijving

De historische stadskern is een immense en complexe archeologische zone die het resultaat is van een eeuwenlange intense bewoning binnen de stedelijke grenzen, meestal een omwalling. De stadsplattegrond kent een cumulatief karakter en verschillende fasen, met een oude nederzettingkern die soms teruggaat op een vroeg- of pre-middeleeuwse aanwezigheid. Voor de afbakening is in eerste instantie gekeken naar het 19de-eeuwse gereduceerde kadaster omdat dit de eerste nauwkeurige kadasterkaart is die nog een tijdsbeeld geeft van voor de industrialisering.

Is de aanduiding van

- **Dendermonde (Dendermonde)** Deze zone omvat de historische stadskern van Dendermonde.

Meer info

- <https://id.erfgoed.net/aanduidingsobjecten/11883>

Beschermingsbesluiten

- [Historische stadskern Dendermonde - https://id.erfgoed.net/besluiten/5881](https://id.erfgoed.net/besluiten/5881)
Vaststellingsbesluiten

Vastgesteld bouwkundig erfgoed: Sint-Pieters- en Paulusabdij

vastgesteld bouwkundig erfgoed

Beknopte karakterisering

Typologies [tuinen](#), [poorten \(bijgebouwen\)](#), [omheiningsmuren](#), [abdijskerken](#), [abdijs](#)

Stijl

Datering [interbellum](#), [voor WO I](#)

Betrokken personen

- [Bouwens, Edouard \(Ontwerper\)](#)
- [Maes, Antonius \(Ontwerper\)](#)
- [Vaerwyck, Valentin \(Ontwerper\)](#)
- [Van Assche, Auguste \(Ontwerper\)](#)
- [Vander Cruysen, Ernest \(Ontwerper\)](#)
- [Verbruggen \(Ontwerper\)](#)

Beschrijving

De neogotische kerk werd opgetrokken in 1901-1902 naar ontwerp van architect August Van Assche. Aan de oostzijde bevindt zich de voormalige bibliotheek en nachtkapel naar het ontwerp van architect Bouwens uit 1891. Het poortgebouw, gelijktijdig met de kerk ontworpen, verleent toegang tot een lange gang die parallel loopt aan de abdijkerk en in verbinding staat met de kerk en de kloostervertrekken. De abdijgebouwen werden tijdens de Eerste Wereldoorlog vernield. Architect Valentin Vaerwyck ontwierp het hele nieuwe complex in neo-Vlaamserenaissance-stijl maar realiseerde in 1924 enkel de oost- en zuidvleugel. Dom Antonius Maes voltooide deze twee vleugels naar het oorspronkelijke ontwerp in de jaren 1940.

Waarden

Architecturale waarde

Historische waarde

Is de aanduiding van

- **Vlasmarkt 23 (Dendermonde)** De neogotische kerk werd opgetrokken in 1901-1902 naar ontwerp van architect August Van Assche. Aan de oostzijde bevindt zich de voormalige bibliotheek en nachtkapel naar het ontwerp van architect Bouwens uit 1891. Het poortgebouw, gelijktijdig met de kerk ontworpen, verleent toegang tot een lange gang die parallel loopt aan de abdijkerk en in verbinding staat met de kerk en de kloostervertrekken. De abdijgebouwen werden tijdens de Eerste Wereldoorlog vernield. Architect Valentin Vaerwyck ontwierp het hele nieuwe complex in neo-Vlaamserenaissance-stijl maar realiseerde in 1924 enkel de oost- en zuidvleugel. Dom Antonius Maes voltooide deze twee vleugels naar het oorspronkelijke ontwerp in de jaren 1940.

Heeft als voorganger

- **Vlasmarkt 23 (Dendermonde)** Enig overgebleven Oost-Vlaamse (mannen)abdij, in 1837 heropgericht als de abdij van Affligem te Dendermonde. Het abdijsdomein met de voormalige abdijschool die nu door het provinciaal onderwijs gebruikt wordt, is gelegen binnen het bouwblok gevormd door de Vlasmarkt, Dijkstraat en Oude Vest.

Meer info

- <https://id.erfgoed.net/aanduidingsobjecten/131043>

Beschermingsbesluiten

- [Besluit tot vaststelling van de inventaris bouwkundig erfgoed in de provincie Oost-Vlaanderen - https://id.erfgoed.net/besluiten/15002](https://id.erfgoed.net/besluiten/15002)
SchrappingsbesluitenVaststellingsbesluiten

Historische stadskern van Dendermonde

Beknopte karakterisering

Typologies steden, stadsomwallingen

Datering middeleeuwen, nieuwe tijd

Beschrijving

Algemene Beschrijving

Het ontstaan en de historische evolutie van de Oost-Vlaamse stad Dendermonde wordt voor een groot deel bepaald door haar ligging bij twee rivieren, namelijk de Schelde en de Dender. De stad situeert zich in het overgangsgebied tussen de zandstreek in het noorden en de zandleemstreek in het zuiden, maar bevindt zich grotendeels op alluviale bodems van beide rivieren. In de directe omgeving van de historische kern, buiten het alluvium bevinden zich hoofdzakelijk zandleembodems (droge lichte, matig droge, droge en matig natte zandleembodems) en enkele matig droge en matig natte lemige zandbodems die lokaal opduiken. In het alluvium van beide rivieren komen sterk en zeer sterk gleyige kleibodems voor. De historische kern is gelegen in een laag gebied variërend tussen 4,5 m en 7 m TAW. Door de uitgestrekte bebouwde oppervlakte is de oorspronkelijke microtopografie en bodemgesteldheid in de oudste stadskern niet gekend. Op het gewestplan staat de historische kern bijna volledig ingekleurd als woongebied, met enkele kleinere gebieden voor gemeenschapsvoorzieningen en openbaar nut. De oostelijke, zuidelijke en westelijke stadsranden, waar zich relictten van de voormalige bastions en bijhorende waterpartijen situeren zijn als parkgebieden en gebieden voor dagrecreatie ingekleurd.

Archeologische nota

Over het pre-middeleeuwse Dendermonde zijn weinig gegevens gekend. Wel is er een hele reeks eind 19de- en begin 20ste-eeuwse vondsten die aan het licht gekomen zijn bij de indijkings- en baggerwerken van de Schelde en de Dender. Het gaat hierbij voornamelijk om steentijd materiaal en *archaeologica* uit de brons- en ijzertijd. In de periode 1933-1935 werd op de Zwijskekeouter een Merovingisch grafveld onderzocht (late 5de tot vroege 8ste eeuw). Deze site bevindt zich ongeveer 1 km ten westen van de historische stadskern. In de omgeving van deze vindplaats werden eveneens twee Romeinse brandrestengraven aangetroffen (Verlaeck 1999, 41-42).

De oudste verwijzing naar de stad gaat terug tot 1087 in de naam van de toenmalige heer, Rainhotus de Thenremonde (Buyse e.a. 2007, 6). In oorsprong zijn er twee kernen te onderscheiden van waaruit de stad zijn groei zou kennen. Een eerste situeert zich op de rechter Denderoever ter hoogte van de Koornaard, thans Vlasmakkt geheten, met in het zuidwestelijk deel van dit marktplein de Sint-Janskapel (Dhaenens 1961, 3). De tweede kern situeerde zich op de linkeroever van de Dender waar de door de Vis- of Borchgracht omsloten burcht van Dendermonde gelegen was. Ten westen van het burchtareaal situeerde zich het voorhof dat thans de Grote Markt van Dendermonde vormt. Beide kernen waren door een brug over de Dender met elkaar verbonden. De heren van Dendermonde, die ook voogd waren van de Gentse Sint-Baafsabdij, zorgden voor de uitbouw van de pre-stedelijke nederzetting. Zo ontwikkelde Dendermonde zich tot een belangrijk centrum dat in 1233 stadsrechten kreeg van Robrecht van Bethune.

De burcht zelf, waarvan de oprichting zich mogelijk uit de 10de eeuw dateert (Buyse e.a. 2007, 32), bevond zich op een eiland dat in het oosten door de Dender begrensd werd en in het westen en noorden door de Visgracht of de Borchgracht. Archeologische informatie over de burchtzone zelf ontbreekt tot vandaag. Door het archeologisch onderzoek voorafgaand aan de heraanleg van de Grote markt in 2002-2003, kwam wel meer inzicht in de ontstaansgeschiedenis van het voormalige voorhof van de burcht van de heren van Dendermonde. Men stelde vast dat dit voorhof door een gracht was omsloten. De Grote Markt vertoont aan de zuid- en westzijde een gebogen verloop die deze oorspronkelijke omgrachting reflecteert. De gracht sloot ter hoogte van het Vleeshuis aan op de Kerkgracht,

vandaag de Kerkstraat, die vermoedelijk uitmondde in de Visgracht. In het oostelijk deel van dit voorhof werd een deel van een kerkhof aangesneden, evenals de mogelijke resten van de burchtkapel (Buyse e.a. 2007, 11-42). Dendrochronologisch onderzoek op een funderingsbalk van deze kapel gaf een kapdatum van na 1040 aan. Twee van de bewaarde houten lijkkasten uit het bijhorende grafveld werden eveneens onderworpen aan dendrochronologisch onderzoek. Dit toonde aan dat dit kerkhof zeker in gebruik bleef tot 1077. De gracht die de voorburcht omsloot bedroeg ongeveer 15 m met een maximale diepte van 2 m. Twee balken van de grachtbeschoeiing werden met 14C-datering gedateerd tussen 1010 en 1170. In de eigenlijke grachtvulling konden drie fasen vastgesteld worden waarbij de laatste heruitgraving in de loop van de 12de eeuw plaats vond. Deze gracht met defensieve functie zou stilaan opgevuld geraken en op het eind van de 13de-begin 14de eeuw werd zij definitief gedempt en men voorzag het zo ontstane marktplein van een natuurstenen verharding. Op dit marktplein werden een aantal publieke gebouwen opgericht zoals het vleeshuis, de lakenhalle en het belfort. Op dezelfde rechter Denderoever ten westen van het burchtareaal liet de heer van Dendermonde in de 11de eeuw een kerk oprichten die aan Onze-Lieve-Vrouw toegewijd was. Door de bevolkingstoename zal in de loop van de 13de eeuw deze kerk vervangen worden door een kerkgebouw in gotische stijl. Tot vandaag vormt ze de kerk van de Onze-Lieve-Vrouwparochie.

Geen enkele historische bron geeft aan wanneer de eerste stadsversterking werd opgericht. Een eerste verwijzing naar de versterking is er in een oorkonde uit de late 12de eeuw (1190). Het gaat om een oorkonde over de toltarieven op de Dender voor het transport van en naar Aalst. Hierin wordt er gesproken over een *portas aquarium*, een waterpoort op de Dender. Wat een bewijs is dat er op dat ogenblik al een stadsversterking aanwezig was, en dit wellicht zowel op linker- als op rechteroever. Het deel ten noorden van de Dender begon ter hoogte van de Vliet, vandaag de Vondelbeek, draaide naar het oosten toe rond de Onze-Lieve-Vrouwekerk om verder oostwaarts aan te sluiten op de Schelde. Een stuk van het westelijk en het noordelijk deel van dit tracé stemt overeen met de huidige Lodewijk Dosfelstraat en de Noordlaan. Op de rechteroever vormde de Torengracht die begon aan de Vliet de oudste stadswal die in het noorden aansloot op de Dender. Deze werd vervolgens uitgebreid met een tweede stadswal, de Vest, waardoor de stad aan de oostzijde over een dubbele omgrachting beschikte. Het tracé van deze meest oostelijke gracht weerspiegelt zich in de huidige Sint-Rochusstraat en de Oude Vest. De parallel verlopende gracht aan de stadszijde is nog grotendeels te volgen in de perceelsstructuur. In de loop van de 13de eeuw wordt de eerste stadsomwalling op de rechteroever uitgebreid. De nieuwe stadswal vertrok eveneens aan de Vliet, maakte een bocht omheen het nieuwe en oude begijnhof en omsloot vervolgens de parochiekerk en een deel van de parochie Sint-Gillis. In 1214-1221 was ter hoogte van de parochiekerk het Sint-Gillishospitaal gevestigd waaraan deze parochie haar naam dankt. Dit hospitaal werd in 1223 omgevormd tot cisterciënzerinnenklooster. Het klooster zou in 1228 verhuizen naar de buiten de stadsmuren gelegen Zwijskekeouter, vanwaar haar naam, abdij van Zwijske. De gewezen kloosterkerk werd de parochiekerk van Sint-Gillis. Het begijnhof dat zich eveneens in het stadsgedeelte op de rechter Denderoever situeert ontstond waarschijnlijk tussen 1260 en 1272. In 1288 namen de meeste begijnen hun intrek in een volledig omweld begijnhof. In dit stadsgedeelte situeerde zich later ook het birgittinessenklooster dat gesticht werd in 1466.

In de tweede helft van de 14de eeuw, toen de stad onder het rechtstreeks bestuur viel van de Vlaamse graaf Lodewijk van Male werden de stadswallen verstevigd en uitgebreid (Buyse e.a. 2007, 17-21). In 1380 bij de inname van de stad door de Gentenaars werden de stadspoorten en de omwalling sterk beschadigd. De heropbouw van de stadsmuren zou verscheidene jaren in beslag nemen. De nieuwe stadsomwalling had bakstenen stadsmuren die op regelmatige afstand voorzien waren van torens en stadspoorten ter hoogte van de invalswegen (Buyse e.a. 2007, 14-15). Deze laatmiddeleeuwse stadsomwalling, zoals ze onder meer te zien is op het stadsplan van Jacob van Deventer uit 1565, blijft tot op heden bewaard in de ruimtelijke structuur van de huidige stad. Op de rechteroever stemt ze overeen met de huidige Begijnhoflaan in het westen, de Zuidlaan in het zuiden en meer naar het oosten toe met de Leopold II-Laan.

In de periode 1577-1578 werd omwille van de evoluties in de toenmalige artillerie door het stadsbestuur beslist om de middeleeuwse stad te moderniseren tot een gebastioneerde versterking (Dhaenens 1961, 10-11). De gravure van Sanderus uit 1641 geeft een goed beeld van de stad in zijn 17de-eeuwse vorm. In 1706, tijdens de Spaanse Successieoorlog werd de stad grotendeels in puin geschoten. Hierop volgde een heropbouw in 1708 naar de principes van maarschalk-architect Vauban. Op het eind van de 18de eeuw liet Jozef II de versterking ontmantelen, maar na het Congres van Wenen werd de stad vanaf 1816 opnieuw versterkt, als onderdeel van de Wellingtonlinie tegen Frankrijk. Tot vandaag zijn aan de zuidwest-, zuid- en oostzijde van de stad relictten bewaard van de bastions met bijhorende waterpartijen. De verdwenen bastions rondom de stad zijn ook nog vrij goed in de huidige percelering te traceren.

Eind jaren '70 en vooral tijdens de jaren '80 en '90 van vorige eeuw werden door de Werkgroep Archeologie en Monumentenzorg van de Oudheidkundige Kring van het Land van Dendermonde, talrijke werkcontroles en kleinschalige archeologische onderzoeken uitgevoerd in de Dendermondse binnenstad (Verlaeck 1999, 42-44). In het begin van deze eeuw volgen enkele middelgrote tot grote archeologische projecten, voorafgaand aan infrastructuur- of bouwprojecten.

Evaluatie van de bewaringstoestand en motivatie voor de afbakening

De stedelijke ruimte bewaart sporen van samenlevingen die daar achtereenvolgens aanwezig waren en deze ruimte aan hun noden hebben aangepast. Ze is met andere woorden het resultaat van een complex levenstraject waarbij de invulling veranderlijk was naargelang de sociaal-economische, maatschappelijke en institutionele context. Meer nog dan bij dorpen hebben stadsplattegronden een cumulatief karakter en verschillende fasen. De meeste steden zijn niet als geheel gepland, maar hebben vaak een oude nederzettingkern die teruggaat op een burcht of abdij, een economische infrastructuur of andere. Soms kunnen deze zelfs refereren naar een oudere, vroeg- of pre-middeleeuwse aanwezigheid.

Het gebruik van de 19de-eeuwse kadasterkaart (gereduceerd kadaster) als bron voor het onderzoek naar de historische gelaagdheid van een stad wordt gesuggereerd omdat deze een tijdsbeeld geeft van net voor de industrialisering en omdat dit de eerste nauwkeurige versie van het kadaster is met perceelsaanduiding. De oorspronkelijke perceelsindeling van een stad is een relatief stabiel element in de plattegrond, die vaak een prestedelijke oorsprong kent. Ondanks de processen van herverdeling blijven oude bezitsgrenzen en straatpatronen toch lang zichtbaar in het stedelijke landschap. De historische stedelijke kernen zijn immense archeologische sites en

behoren tot de meest uitgebreide en complexe sites ter wereld, zowel in extensie als in stratigrafie. Tegelijkertijd zijn deze sites door permanente verstedelijking en stedelijke ontwikkeling ter plaatse zwaar bedreigd.

Wat betreft de afbakening wordt er traditioneel van uitgegaan dat de aanwezige versterkingen in de eerste plaats louter defensieve structuren waren en als dusdanig infrastructuur met een zware belemmerende invloed op de stadsontwikkeling. Hieruit volgt de constructie om de stadswallen te beschouwen als grenzen aan de stadsgroei en dus als bepaling van stadsfasen. De stadswallen vormen een belangrijk onderdeel van de stedelijke identiteit en zijn als zodanig actieve componenten en bepalend voor de conceptuele stedelijke ruimte vóór de industriële periode en dus ook betekenisvol als afbakening van de complexe archeologische sites die steden zijn.

Omwille van al deze redenen wordt de grens van de archeologisch complexe en waardevolle ruimte vastgelegd op de buitenste afbakening van de stadsgracht rond de wallen en muren. De grachten bieden bovendien goede bewaringscondities voor organisch stedelijk afval. In een aantal gevallen werden de laatmiddeleeuwse muren tussen de 16de en de 18de eeuw vervangen door bastions en Vaubanversterkingen. De vergelijking met oudere stadsplannen laat echter steeds zien dat deze latere omwallingen ook de volledige laatmiddeleeuwse ruimte omvatten.

Het intekenen van de kernen gebeurde vanuit de ruimste perceelsafbakening en rekening houdend met belangrijke fysieke grenzen. Deze afbakening concentreert zich in de eerste plaats op de begrenzingen die zichtbaar zijn op de kaart, zoals stadsmuren, omwalling, stadsgrachten. Ook de open ruimten tussen de bebouwde kern en strategische elementen, zoals de rivieroever, worden opgenomen. Op deze manier zijn we honderd procent zeker dat de afbakening van de historische stedelijke kernen in Vlaanderen dekkend is voor de volledige zone met complex stadsarcheologisch erfgoed (Tys e.a. 2010).

Bibliografie

Gereduceerde Kadasterkaart van België, Dépôt de la Guerre, uitgegeven in 1845-1855, schaal 1:20.000.

BAUWENS-LESENNE M. 1962: *Bibliografisch repertorium der oudheidkundige vondsten in Oost-Vlaanderen : vanaf de vroegste tijden tot aan de Noormannen*, Oudheidkundige repertoria II, Brussel.

BEECKMAN D. & GOUDIE-FALCKENBACH E. 2006: Noodonderzoek Grote Markt 19, Dendermonde: een laatmiddeleeuwse beerput en de muur van een "steen" (O.VI.), *Archaeologia Mediaevalis* 29, 7-8.

BEECKMAN D. & LAMBRECHT G. (eds.) 2007: *De Cop doorgespoeld. Een 16e-eeuwse beerputvulling anders bekeken*, Dendermonde.

BOVYN M. 1976: Ontstaan en ontwikkeling van Dendermonde, Groot-Dendermonde, *Gedenkschriften van de Geschiedkundige kring van het Land van Dendermonde*, reeks IV, deel 2, 166-173.

BUYSE P., MEGANCK L., VANDEWEGHE E. & VERVOORT R. 2007: *De Grote Markt van Dendermonde van boven tot onder bekeken*, Kleine cultuurgidsen, Gent.

DAUWE J. 1985: De militaire gebouwen van de vestingsstad Dendermonde naar de Atlas van Nicolas Jamez (1755), *Gedenkschriften van de Oudheidkundige Kring van het Land van Dendermonde*, vierde reeks, deel 6, 62-67.

DE POTTER F. & BROECKAERT J. 1889-1893: *Geschiedenis van de gemeenten der provincie Oost-Vlaanderen, reeks 4. Arrondissement Dendermonde*, 3 delen, Gent.

DE VLAMINCK A. 1998: *De stad en de heerlijkheid Dendermonde. Geschiedkundige opzoekingen. II. Oorsprong en plaatsbeschrijving van Dendermonde*, 5-102, Staden (heruitgave *Gedenkschriften van de Oudheidkundige Kring van het Land van Dendermonde*, reeks I, deel 3 & 4, reeks II deel 1 & 3).

GOUDIE FALCKENBACH E., RYSSAERT C., BRION M., CASTEX D., ROUSIC M., COLOMBO A. & KNEUVELS D. 2012: Archeologisch onderzoek in Dendermonde op de site van het voormalige Birginitessenklooster Maria Troon, *Archaeologia Mediaevalis* 35, 142-149.

GOUDIE FALCKENBACH E., RYSSAERT C., CASTEX D., ROZIK M., COLOMBO A., BRION M. & KNEUVELS D. 2012: *Archeologisch onderzoek Dendermonde - site Mariatroon, Brusselsestraat/Zuidlaan*, Antea Archeologie Rapporten 07/2012.

HEYVAERT B. 2012: *Archeologische observaties Oude Vest - Leopold II-laan Dendermonde*, onuitgegeven rapportage vondstmelding.

JANSSENS D. e.a. 2012: *Archeologische prospectie met ingreep in de bodem aan de Oude Vest 10-18*, Dendermonde, BAAC Vlaanderen Rapport 33.

REYNS N. & BRUGGEMAN J. 2011: *Archeologisch vooronderzoek Dendermonde - Kerkstraat 42*, Rapporten All-Archeo bvba 051, Bornem.

STROOBANTS A. 1981: Archeologisch onderzoek te Dendermonde (1980) (O.-VI.), *Archaeologia Mediaevalis* 4, 41-42.

STROOBANTS A. 1982: Archeologisch onderzoek te Dendermonde (O.-VI.), *Archaeologia Mediaevalis* 5, 52-53.

STROOBANTS A. 1983: Archeologisch onderzoek te Dendermonde (O.VI.), *Archaeologia Mediaevalis* 6, 45-46.

STROOBANTS A. 1984: Archeologisch onderzoek te Dendermonde (O.-VI.), *Archaeologia Mediaevalis* 7, 51.

STROOBANTS A. 1986: Archeologisch onderzoek in de Sint-Gilliskerk te Dendermonde (O.-VI.), *Archaeologia Mediaevalis* 9, 37.

STROOBANTS A. 1987: Archeologisch onderzoek te Dendermonde (O.-VL.), *Archaeologia Mediaevalis* 10, 60.

- STROOBANTS A. 1988: Archeologisch onderzoek te Dendermonde (O.-VI.), *Archaeologia Mediaevalis* 11, 64-65.
- STROOBANTS A. 1989: Stadsarcheologisch onderzoek te Dendermonde (O.-VI.), *Archaeologia Mediaevalis* 12, 55.
- STROOBANTS A. 1992: Stadsarcheologisch onderzoek te Dendermonde, *Archaeologia Mediaevalis* 15, 55-56.
- STROOBANTS A. 1993: Stadsarcheologisch onderzoek te Dendermonde (O.-VI.), *Archaeologia Mediaevalis* 16, 65-66.
- STROOBANTS A., HANSSENS F., STEYAERT D., LEYBAERT J. & VAN VOSSOLE M. 1980-1981: Archeologisch kroniek, Dendermonde 1979-1980, *Gedenkschriften van de Oudheidkundige kring van het Land van Dendermonde*, 4de reeks, deel 5.
- STROOBANTS A. & PÉE L. 1981: *De abdij van Zwijveke 1223-1981*, Dendermonde.
- TAELMAN E. & URMEL L. 2008: *Archeologisch proefonderzoek Oude Vest Dendermonde*, onuitgegeven rapport.
- TYS D., BUYLE E., VERDURMEN I. & CANTERS F. 2010: *Vectorisering en karakterisering van nederzettingkernen op basis van het zgn. 'gereduceerd kadaster'*, Skar-Rapport 5, Brussel.
- VAN DOORSELAER A. 1958: *De Merovingische begraafplaats te Sint-Gillis-bij-Dendermonde*, *Gedenkschriften van de Oudheidkundige Kring van het Land van Dendermonde*, Bijzondere Uitgaven, 17, Dendermonde.
- VAN DOORSELAER A. & OPSTEYN L. 1999: Saksische brandrestengraven op de Zwijvekekouter te Dendermonde, *VOBOV-info* 50, 15-22.
- VERLAECKT K. 1999: Dendermonde archeologisch bekeken: een beknopte historiek, *VOBOV-info* 50, 42.
- VERVOORT R. 2004: Graven onder de markt: archeologisch onderzoek op de Grote Markt te Dendermonde (O.-VI.). Eerste resultaten opgravingscampagne 2002-2003, *Archaeologia Mediaevalis* 27, 102-106.
- VERVOORT R. 2006: Vier jaar archeologisch onderzoek in Dendermonde, *VOBOV-info* 63, 12-28.
- VERVOORT R. 2006: Opgravingen in Dendermonde (Kerkstraat-Sas): site toekomstige stadsbibliotheek (O.-VI.), *Archaeologia Mediaevalis* 29, 121-122.
- VERVOORT R. 2007: Archeologisch onderzoek naar het Birgittinessenklooster, *Cronycke. Mededelingenblad van de Oudheidkundige Kring van Dendermonde* 23, september 2007, 7-10.
- YPERMAN W. 2009: "Au Port" archeologisch onderzoek aan de Noordlaan - Kasteelstraat te Dendermonde, AS- Rapportage 2008 – 28, Mechelen.
- YPERMAN W. 2010: *Archeologisch onderzoek in Huis Van Winckel (Dendermonde - Oost-Vlaanderen)*, AS - Rapportage 2008 - 31.
- http://www.dendermonde.be/file_uploads/11535.pdf (geraadpleegd op 30 juli 2014).
- <http://www.dendermonde.be/product.aspx?id=1550> (geraadpleegd op 30 juli 2014).
- <http://www.dendermonde.be/product.aspx?id=1937> (geraadpleegd op 30 juli 2014).

Is aangeduid als

- **Dendermonde (Dendermonde)** Deze zone omvat de historische stadskern van Dendermonde.

Omvat

- **Dijkstraat, Oude Vest (Dendermonde)** Na een archeologisch vooronderzoek vond een archeologische opgraving plaats.
- **Begijnhof (Dendermonde)** In totaal werden tijdens het terreinwerk 170 sporen vastgesteld waarvan 167 bodemsporen archeologisch relevant. Algemeen is voor wat betreft de opgravingszone de sporendichtheid hoog. Er waren hier maar twee spoor categorieën aanwezig, namelijk grafkuilen in functie van menselijke inhumaties en afval-/puinkuilen.
- **Dijkstraat 65 (Dendermonde)** Naar aanleiding van de geplande bouw van een ééngesinswoning in de Dijkstraat, gesitueerd in de vastgestelde archeologische zone van de historische stadskern van Dendermonde moest met een vervolgonderzoek in de vorm van een werfbegeleiding de historiek van de bewoning op twee percelen nagegaan worden.
- **Kerkstraat 42 (Dendermonde)** Naar aanleiding van een nieuwbouw op het terrein van Vereniging der Zusters van de H.-Vincentius van Dendermonde vzw vond een proefsleuvenonderzoek en een archeologische opgraving plaats.
- **Kerkstraat 47 (Dendermonde)** De oudste resten van bewoning uit de opgraving dateren uit de late middeleeuwen. De resten dateren uit de 15de eeuw en mogelijk zelfs uit de 14de eeuw. Het gaat meer bepaald om muren. Uit de nieuwe tijd werden ook muurresten, een kelder, een cisterne, een beerput en een gracht opgegraven. Sporen uit de nieuwste tijd omvatten opnieuw muurresten en puinkuilen. De site toont het onafgebroken gebruik van het terrein vanaf de late middeleeuwen.
- **Kerkstraat 68 (Dendermonde)** Bovenaan de stratigrafie bevinden zich pakketten tuinaarde, gevolgd door puinrijke humeuze lagen. De bovenste pakketten zijn te dateren in de 19de eeuw, de oudste dateerbare laag is te situeren in de tweede helft van de 15de tot de eerste helft van de 16de eeuw. Hieronder bevindt zich een middeleeuwse cultuurlaag. In totaal zijn er 49 lagen, 22 grondsporen en 20 muren geregistreerd. Een aantal muren behoort tot de 16de eeuw maar ook 19de eeuwse bebouwing is aangetroffen.

- **Leopoldlaan 12A (Dendermonde)** Bij infrastructuurwerken werden de gewelfde kelders onder bastion V toegankelijk gemaakt. De aangetroffen kelders zijn wellicht in verband te brengen met de kazematten binnen het bastion. De structuren blijven bewaard.
- **Leopoldlaan (Dendermonde)** Binnen het plangebied werd een proefput uitgevoerd in twee vlakken. Er werden enkel verstoringen en ophogingslagen aangesneden. De moederbodem werd niet bereikt.
- **Oude Vest 150 (Dendermonde)** De historische kelder t.h.v. huisnummer 152 is geregistreerd, deze wordt in situ behouden en gedempt.
- **Oude Vest 77 (Dendermonde)** Op basis van het vooronderzoek deelt men het projectgebied in in drie zones met bewoningssporen uit de late middeleeuwen en de 18-19de eeuw, ontginningssporen uit de late middeleeuwen. De centrale zone bevat sporen van de eerste stadsversterking van Dendermonde. Ook sporen van achtererven van de Dijkstraat en de Oude Vest en sporen van ambachtelijke activiteiten zijn hier geregistreerd. De bewoningssporen langs de Oude Vest dateren tot in de 15de - 16de eeuw en mogelijk tot in de 14de eeuw.
- **Heldenplein (Dendermonde)** In de eerste helft van de 13de eeuw kwam een gedeelte van de gemeente Sint-Gillis-Zwijveke binnen de stadsmuren van Dendermonde te liggen. Hierbij besloot men een nieuwe parochiekerk gewijd aan Sint-Egidius of Sint-Gillis in gotische stijl op te richten.
- **Trage! 32-37 (Dendermonde)** Bij een archeologisch vooronderzoek met ingreep in de bodem aan de hand van proefsleuven werden restanten aangetroffen van de 19de-eeuwse stadsomwalling.
- **Vlasmarkt 19 (Dendermonde)** De aangesneden resten behoren tot verschillende bouwfases van het huidige handelspand en zijn oudere voorganger(s) op dit perceel. De voornaamste vaststelling is dat er nog een laatmiddeleeuwse gebouwkern aanwezig is op het perceel. Bij uitbreiding is het waarschijnlijk dat binnen meerdere woningen in deze wijk rond de Vlasmarkt nog middeleeuwse relictten aanwezig zijn. Ondanks de verwoestingen van de Eerste Wereldoorlog en de daaropvolgende heropbouw moet in de historische binnenstad zeker rekening gehouden worden met dit ondergrondse patrimonium bij bouw- en graafactiviteiten binnen bestaande woningen.
- **Vlasmarkt 27-31 (Dendermonde)** Tijdens het onderzoek konden heel wat nieuwe inzichten in de eerste stadsversterking van Dendermonde verkregen worden. Naast sporen van de stadsversterking werden ook nog verschillende andere sporen aangetroffen.

Is gerelateerd aan

- **Grote Markt (Dendermonde)** Tijdens het archeologisch onderzoek in het stadhuis van Dendermonde kon de evolutie van de site gevolgd worden van de 13de tot en met de 20ste eeuw.

Is deel van

- **Dendermonde (Dendermonde)**

Meer info

- <https://id.erfgoed.net/erfgoedobjecten/140019>

Sint-Pieters- en Paulusabdij

Beknopte karakterisering

Typologies abdijen, abdijkerken, omheiningsmuren, poorten (bijgebouwen), tuinen

Betrokken personen

- Bouwens, Edouard (Ontwerper)
- Maes, Antonius (Ontwerper)

- Sinaeve, Albert (Ontwerper)
- Vaerwyck, Valentin (Ontwerper)
- Van Assche, Auguste (Ontwerper)
- Vander Cruyssen, Ernest (Ontwerper)
- Verbruggen (Ontwerper)

Beschrijving

Historiek

Enig overgebleven Oost-Vlaamse (mannen)abdij, in 1837 heropgericht als de abdij van Affligem te Dendermonde. Het abdijsdomein met de voormalige abdijschool die nu door het provinciaal onderwijs gebruikt wordt, is gelegen binnen het bouwblok gevormd door de Vlasmarkt, Dijkstraat en Oude Vest. De abdijkerk is gelegen aan de Vlasmarkt, de historische Koornaard. Links hiervan ligt de bescheiden hoofdtoegang tot de abdijsgebouwen. De kerk is tevens tegen het klooster van de zwartusters aangebouwd die vroeger een rechtstreekse toegang tot de kerk hadden. De geschiedenis van de plaats waar de abdijkerk en het klooster van de zwarte zusters gevestigd zijn, gaat terug tot het voormalige zogenaamde Prinsenhof waar, naar aangenomen wordt, ooit de verblijfplaats was van de heren van Dendermonde.

De zuidelijke vleugel van deze burcht en de bijhorende gronden werden in het midden of derde kwart van de 16de eeuw gekocht door de benedictijnen van de Abdij van Affligem die er een grote refuge inrichtten. Tot in de eerste decennia van de 17de eeuw was deze door een voorplein met een ingangspoort afgesloten van de rest van de Koornaard en gekend als de Affligemhoek. Vanaf het begin van de 17de eeuw werden de gebouwen geleidelijk aan verkocht. In 1828 vestigden de zwartusters zich op de Vlasmarkt en kochten het zogenaamde "Gouvernement", dat een gedeelte van de refuge van Affligem omvatte.

De noordelijke vleugel van het voormalige Prinsenhof en de aanpalende gronden werden in 1596 aangekocht door de Spaanse plaatselijke bevelhebber de Idiaquez en aan de paters kapucijnen geschonken die zich enige tijd voordien in de stad hadden gevestigd in een voormalige brouwerij. Na de schenking vingen deze meteen aan met de bouw van een kloosterkerk die drie jaar later ingewijd werd.

Circa 1626-1629 werden nieuwe kloostergebouwen en een nieuwe kerk opgericht naar de plannen van broeder Benignus van Amersfoort (of van Antwerpen). Volgens een grondplan van B. Cnops bestond het kloosterpand in 1827 uit drie vleugels rondom een vierkant kloosterhof waarvan de vierde vleugel of zuidvleugel gevormd werd door de oostelijk georiënteerde Sint-Franciscuskerk.

De Sint-Franciscuskerk betrof een eenbeukig gebouw met twee aangebouwde zijkapellen en een twee traveeën tellend smaller koor. Het benedengedeelte van de westgevel was uitgevoerd in - waarschijnlijk hergebruikte - Lediaanse zandsteen. Voor het overige werd baksteen aangewend, verfraaid met enkele natuurstenen speklagen in de topgevel. Boven het rondboogportaal bevond zich een nis met het beeld van de Heilige Benedictus onder een bekronend wapenschild. De voorgevel was voorts voorzien van twee grote rondboogvensters, een groot rozetvenster en een topoculus.

Het interieur bevatte onder meer een biechtstoel van Willem Kerricx I (1629) en twee altaren van de hand van Willem Ignatius Kerricx (1742).

In 1797, onder het Franse regime, werd ook het kapucijnenklooster afgeschaft. In 1815, onder het Hollandse gezag, kreeg men toestemming de kerk tot een openbare bidplaats in te richten, bediend door een kapelaan.

Een Belgisch koninklijk besluit van 1842 handhaafde de abdijkerk als openbare kapel met bezoldigde kapelaan, nu een pater benedictijn van de in 1837 in het voormalige kapucijnenklooster heropgerichte abdij van Affligem. In 1901-1902 werd de te klein geworden kerk afgebroken en vervangen door de huidige neogotische abdijkerk. Niet enkel de kapucijnenorde te Dendermonde was onder het Franse bewind afgeschaft en verdreven, ook de drieëndertig benedictijnen van de abdij te Affligem (1083) ondergingen hetzelfde lot. Zij verbleven een tijd in het kasteel van Overham nabij Aalst vanwaar zij zich in 1798 verspreidden. Een van hen, Dom Veremundus D'Haens (1771-1846), trok zich terug in zijn geboortestad Dendermonde. Na de staatsgreep van Napoleon in het najaar van 1799 konden de priesters weer als vrije burgers op straat verschijnen. Na de Belgische onafhankelijkheid en de herwonnen vrijheid van vereniging slaagde superior Dom Veremundus D'Haens er in 1837 in het voormalige kapucijnenklooster te Dendermonde te verwerven van het armenbestuur. De afgeschafte orde werd bij decreet van de Heilige Stoel 26 oktober 1841 en met toestemming van de bisschop van Gent canoniek hersteld als de Abdij van Affligem te Dendermonde. Op dat moment telde het convent acht leden waarvan Dom Veremundus de enige van de oorspronkelijke monniken was die zich in de opnieuw gestichte abdij kwam vestigen. De orde nam niet meer zijn intrek in de oude abdijsgebouwen omdat die na afschaffing in handen waren gekomen van drie verschillende eigenaars; bovendien waren ze voor het grootste deel tot ruïne herschapen. Het bouw materiaal was onder meer voor de bouw van de Mechelse Poort te Dendermonde (1822) hergebruikt. Uitgebroken grafstenen waren gebruikt voor de bevloering van de Dendermondse Ooie- en de Krijgsmuis, die na de Tweede Wereldoorlog in de noordelijke kruisgang van de nieuwe abdijsgebouwen ingemetseld werden.

Onder Dom Jozef Vael werd in 1868 het zogenaamde Bisschoppenhuis, het enige gedeelte van de oude abdij te Affligem dat niet volledig in puin was, aangekocht en hersteld. Op 16 juni 1870 werd dan ook het heroprichtingsdecreet voor de oude abdij van Affligem uitgevaardigd. Enkele Dendermondse monniken en novicen gingen er zich vestigen. De verstandhouding tussen beide abdijen was echter lang zoek en het conflict over welke nu de eigenlijke voortzetting van de Sint-Pieters- en Paulusabdij van Affligem was, werd pas in 1898 opgelost waarbij het archief en de kunstschatten onder beide abdijen verdeeld werden.

Gedurende het laatste kwart van de 19de eeuw werd het voormalige kapucijnenklooster dat door de heropgerichte orde van de benedictijnen van Affligem in 1837 verworven was, verbouwd en vergroot rond een rechthoekige pandhof. Ook de kerk werd vergroot en tot kruiskerk verbouwd. Onder Dom Jozef Vael werd door architect Bouwens de abdij in 1886 vergroot in neogotische stijl. Onder Dom Maurus Lebeau, zoon van een aannemer, stelde Bouwens in 1891 een plan op voor een nieuwe kerk met aanpalende bibliotheek en nachtkapel. Enkel de achter de kerk gelegen bijbouw met bibliotheek en nachtkapel werd gerealiseerd.

Pas in 1901-02 werd op de plaats van de voormalige kapucijnenkerk een nieuwe, grotere kerk in neogotische stijl opgetrokken gewijd aan Sint-Petrus en Sint-Paulus, met behoud van de vermelde bibliotheek en nachtkapel. In ditzelfde ontwerp werd tevens het aanpalende poortgebouw nummers 23 voorzien. De driebeukige kerk met drie achter elkaar liggende sacristieën in de zuidoostelijke hoek werd in neogotische stijl naar ontwerp van de Gentse architect August Van Assche uitgevoerd door de Brusselse aannemer De Bock. De afbraak van de oude kerk was op 15 januari 1901 voltooid en het laatste kerkvenster werd al op 3 mei 1902 ingezet. Tot de inzegening op 6 juni 1902 maakte men gebruik van een houten noodkerk. De abdijkerk werd door Monseigneur A. Stillemans geconsacreerd op 19 augustus 1902. De glasramen in de apsis werden geleverd door Gustave Ladon; het kerkmobilaire werd hoofdzakelijk vervaardigd door Remi Rooms, met een kruisweg van Aloïs De Beule.

De gebouwen van het voormalige kapucijnenklooster gingen bijna volledig in de vlammen op in september 1914. Van de abdijkerk werden enkel de torenspitsen en het dak vernield. Het kerkgebouw bleef gevrijwaard dankzij het sterke gewelf dat stand gehouden had. Ook de bibliotheek bleef dankzij de troggewelven gespaard. Een deel van het mobilaire, koorgestoelte en de sacristie werden echter wel verwoest.

In 1919 werd al gestart met de herstellingswerken. De gebouwen naast de kerk werden hersteld en een kapel en sacristie opgebouwd in de achtergedeelten van het klooster.

De drie uitgebrande sacristieën langs de volledig vernietigde zuidelijke zijde aanleunend tegen het zwartzusterklooster, werden door architect Vander Cruysen herbouwd. Eén sacristie werd omgevormd tot kapel voor de leerlingen die vandaar de mis konden bijwonen. Het uitgebrande orgel dat oorspronkelijk vlak boven het koorgestoelte aan de zuidzijde stond, werd na de Eerste Wereldoorlog vervangen en hoger geplaatst. Ook de vloer van het hoogkoor werd verhoogd en meer naar de middenbeuk geschoven. De communiebank werd verwijderd. De glasramen in het koor waren gespaard gebleven. Het beschadigde koorgestoelte werd door Remi Rooms hersteld en voorzien van een nieuwe ruggensteun. Het dak van de kerk werd hersteld door architect Valentin Vaerwyck.

In 1939 kreeg de abdijkerk de eretitel van basiliek.

De opdracht voor de heropbouw van de abdij werd door abt Abelardus Vander Meeren toegekend aan architect Valentin Vaerwyck. Het ontwerp van Vaerwyck voor de nieuwe abdij was vrij traditioneel en voorzag in vier vleugels met kloostergang rond een open binnenhof in een neo-Vlaamserenaissance-stijl. In 1924 waren de oostelijke en zuidelijke vleugel voltooid en de fundamenten van de overige vleugels werden tot op één meter hoogte afgewerkt. Pas in de jaren 1940 werden de werken verder gezet. Dom Antonius Maes, monnik en architect, voltooide in licht gewijzigde vorm de onafgewerkte westelijke en noordelijke vleugel.

In 1945 startte men onder impuls van Abt Maurus met een abdijschool in een oud herenhuis waarvan de tuin aan de hof van de abdij paalde. In 1953-1954 werd naar plannen van Dom Antonius een eerste nieuwbouwvleugel opgetrokken; in 1964 volgde een tweede vleugel, naar ontwerp van architect Verbruggen.

Het abdijsdomein ontwikkelde zich aldus ook langs de Dijkstraat met een verbouwde huizenrij met toegangspoort die uitgaat op een met gaanderijen afgeboorde parking langs de abdijsdomein. De even verderop in de straat gelegen gebouwen van de abdijschool vormen de verbinding tussen de Dijkstraat en de Oude Vest. Langs de kant van de Oude Vest worden de gebouwen die nu door het provinciaal onderwijs gebruikt worden voorafgegaan door een speelplaats.

Beschrijving

Abdijkerk

De neogotische kerk aan de Vlasmakkt werd opgetrokken in 1901-1902 naar ontwerp van architect August Van Assche en is aan drie zijden ingebouwd. Met de zuidzijde leunt zij aan tegen het zwartzusterklooster en met de noordzijde tegen de hoofdingang van de abdijsgebouwen. Aan de oostzijde bevindt zich de voormalige bibliotheek en nachtkapel naar het ontwerp van architect Bouwens uit 1891.

Georiënteerde driebeukige kruiskerk met niet-uitspringend transept en twee ingebouwde westtorens. De plattegrond vertoont een doksaal, een vijf traveeën lang schip, een breed transept met twee zijkapellen gewijd aan Heilige Benedictus en Heilige Antonius in de oksels van de transeptarmen en een smaller koor dat drie traveeën telt met driezijdige sluiting. De zuidelijke zijde van het hoogkoor staat in verbinding met de drie sacristieën die zich voor de zuidelijke beuk bevinden. De kerk is opgetrokken uit baksteen op een ruw gekapte plint van blauwe hardsteen met schaars gebruik van hardsteen voor (cordon)lijsten, stijlen en dorpels. De hoofdbeuk is afgedekt met een zadeldak en de lagere zijbeuken met een lessenaarsdak in leien. De rechthoekige transeptarmen hebben leien schilddaken en het koor en presbyterium een leien zadeldak met dakkapellen. Boven de viering priemt een zeshoekig vieringtorentje uit, bedekt met lood, circa 1920 ontworpen door Valentin Vaerwyck en bekroond met een kruis en weerhaan van Isidore Blanckaert.

De gevel aan de Vlasmakkt wordt gedomineerd door twee massieve vierkante westtorens symbool voor het Oude en Nieuwe Verbond alsook voor de geestelijke en tijdelijke macht. De torens van vier geledingen en gestut door versneden steunberen zijn afgedekt door een tentdak met dakkapellen en bekronende sierkruisen met weerhaan. Iedere geleding is opengewerkt door middel van spitsboogvormige muuropeningen. Eerste geleding met drielicht onder een druiplijst met traceerwerk en vierlobben in de top, de twee volgende geledingen met smal venster en bovenste geleding met spitsbogige blinde tweelichten, steigergaten en bekronend galmgat onder een druiplijst met traceerwerk en galmboarden.

Rijzige torens met doorlopende lijsten die de geledingen van de torens afbakenen en doorlopen als cordons over de middenpartij van de westgevel.

Westelijke voerpuntgevel op schouderstukken met centraal een groot spitsbogig venster met driuplijst voorzien van neogotische tracering, boven spitsboogvormig portaal met timpaan; kleiner tweelicht in de topgevel.

Centraal kerkportaal voorzien van eikenhouten vleugelpoort met fraai bewerkte stijlen, omlijst door twee halfzuilen en een pilaster op hoog basement met knopkapiteel onder spitsboogvormig timpaan op imposten. De toegang zonder bordes leidt naar een later toegevoegd houten tochtportaal. De zijgevels en het koor zijn volledig ingebouwd en bijgevolg niet zichtbaar. Volgens het bouwplan werden de vlakke gevels enkel geritmeerd door spitsbogige vensters met traceerwerk in neogotische stijl in het schip, koor en transeptarmen. De zijbeuken zijn niet verlicht.

Interieur

Het interieur is in drie beuken verdeeld door spitsboogarcaden op eerder gedrongen hardstenen zuilen met knopkapiteel op een achzijdige sokkel. De viering wordt gedragen door vier gelijkaardige maar samengestelde zuilen. Heel de kerk is overkluisd met bakstenen kruisribgewelven op beschilderde geprofileerde ribben op kapiteeltjes. In dezelfde materialen werd het straalgewelf in het hoogkoor uitgewerkt.

In het presbyterium leiden spitsboogvormige doorgangen naar de zijkapellen van architect Van der Cruyssen die voorzien zijn van een bakstenen graatgewelf. Het doksaal wordt door scheibogen op hardstenen zuilen van het schip gescheiden en met een hardstenen balustrade afgesloten.

De aankleding van de kerk was zeer sober gehouden en werd bijna volledig verkregen door het kleurige materiaalgebruik van onbewerkte baksteen, natuursteen en blauwe hardsteen afgewisseld met bepleisterde vlakken, kenmerkend voor de ideeën van "reformed gothic".

Oorspronkelijk waren de bepleisterde muurvlakken afgewerkt met een beschildering in imitatiesteen. In 1937 werd deze karakteristieke afwerking naar ontwerp van August Van Assche in het sanctuarium, koor, kruisbeuk en schip overschilderd met muurschilderingen van Fr. Kiekens (Aalst). Circa 1972-1974 werd deze tweede schildering evenals de bakstenen omlijstingen en gewelven overschilderd door een egale beige verflaag. De onbeschilderde hardstenen zuilen werden gelukkig ongemoeid gelaten.

De vloer is bedekt met zwarte marmeren tegels met in het middenschip een repeterend ruitvormig patroon in witte tegels. Een rij van witte tegels bakent de zijbeuken af.

In de zuidelijke beuk, rechts van de inkom, werd een Mariakapel, gewijd aan Onze-Lieve-Vrouw van Fatima ingericht, afgesloten met ijzeren hekwerk met kaarsenhouders. Het gepolychromeerde Mariabeeld staat in een houten gepolychromeerde nis in neogotische stijl. Hieronder staat een altaar met een op hout beschilderd antependium verlicht met zilverkleurig gepolychromeerd rankwerk met centraal de voorstelling van de Aanbidding der Wijzen in reliëf, voor de grafsteen van pater Paulus Luyckx. Zijn lichaam werd in 1971 bijgezet in de abdijkerk en voorzien van een grafsteen door Jef Boudens. Het glasraam in deze kapel in de westgevel van de kerk stelt de 'Dood van de Heilige Scholastica', stichtster van de benedictinessen en zuster van de Heilige Benedictus voor. De pendant van dit glasraam wordt gevormd door de 'Dood van de Heilige Benedictus' in de noordelijke beuk. Het grote centrale glasraam boven het portaal stelt 'O.-L.-V. Regina monachorum' voor. De glasramen zijn van Cesar Van Hevele, het centrale glasraam dateert van 1947, de pendants van 1946.

De glasramen in het hoogkoor zijn van Gustave Ladon (Gent) en stellen voor van links naar rechts de Heilige Benedictus en Heilige Scholastica (1934), de Heilige Petrus en Heilige Paulus (1902) en de Heilige Maurus en Heilige Bernardus (1902). In de zeslobbige rozetten onder deze glasramen prijken van links naar rechts: het wapenschild O.S.B. (PAX) van de abdij (1902), en het schild van abt Maurus Lebeau, onder wie de kerk gebouwd werd (1902).

De glasramen in het schip en de overige glasramen in het transept en het presbyterium bestaan uit witte glasvlakken met eenvoudige geometrische motieven.

Mobilair

Beeldhouwwerk: Houten gepolychromeerde piëta, de Bewening Christi in het noordelijk transept, mogelijk uit de 16de eeuw. Op de noordelijke evangelistenzuil aan het hoogkoor hangt een groot gepolychromeerd houten beeld van Christus met doornenkroon die zijn wonden toont bijgestaan door twee engelen aan zijn voeten, mogelijk uit 15de eeuw. Daartegenover hangt een houten deels gepolychromeerd Portugees Christuscorpus uit de 17de eeuw aan een neogotisch torenkruis afkomstig van de abdijkerk.

Neogotische kruisweg naar ontwerp van Aloïs De Beule van 1906, bestaande uit stenen bas-reliëfs in vierlobben. Meubilering. Hoogaltaar met albasten retabel van 1907 met verguldsel in neogotische stijl met taferelen uit het leven van Christus met centraal de kruisiging, een ontwerp van Remi Rooms. De twee zijluiken met de voorstelling van de patroonheiligen de Heilige Petrus en de Heilige Paulus zijn latere toevoegingen. De herkomst van het schilderijtje met de voorstelling van de Verrijzenis is niet met zekerheid gekend.

Altaar van de Heilige Benedictus in noordelijk transept, voorzien van beeld van Heilige Benedictus voorgesteld in pij en zijn Regel tonend in een nis onder een baldakijn. Het eronder geplaatste stenen retabel is toe te schrijven aan Remi Rooms en dateert uit 1911. Het stelt de prekende Benedictus voor omringd door monniken met eronder het opschrift "INTER VERBA ORATIONIS S.P. BENEDICTUS SPIRITUM AFFLOVIT".

Het altaar van de Heilige Antonius van Padua in de zuidelijke beuk met gepolychromeerd beeld op sokkel onder baldakijn boven een stenen retabel met zilver- en goudkleurige polychromie uit 1912. Centraal toont de door monniken omringde Heilige Antonius de

monstrans aan een varken in aanbidding met eronder het opschrift "TIBI DICO ANIMAL UT DEBITAM REVERENTIAM FACIAS"; links en rechts van dit tafereel staat de Heilige Athala met opschrift "SANCTA ATHALA ORAPRONOBIS" en de Heilige Edmondus met opschrift "SANCTA EDMUNDE ORA PRONOBIS".

Fraai neogotisch tabernakel in de sacristie.

Koorgestoelte, waarvan de originele ontwerptekeningen uit 1911 bewaard bleven in het abdijarchief, in 1914 vervaardigd door Remi Rooms. Het gedeelte aan de zuidzijde werd bij de brand in 1914 vernield en door het atelier van Rooms naar de oorspronkelijke ontwerpen in 1930 hermaakt; circa 1970 werden de rugpanelen toegevoegd. De sporen van het verschroeide vuur zijn nog steeds zichtbaar.

Vier gelijkaardige houten biechtstoelen in neogotische stijl naar ontwerp van P. Lenssens (Dendermonde) van 1903-1904 en A.J. Sinaeve – D'Hondt (Gent) van 1907.

Het orgel van 1906 van firma Vereecken (Gijzegem) met een orgelkast uit 1908 van beeldhouwer Remi Rooms, verbrandde tijdens de Eerste Wereldoorlog en werd in 1920 vervangen door een orgel van Leon Daem (Appelterre). Het huidige orgel van de firma Johannes Klais Orgelbau uit Bonn dateert van 1958. De orgelkast werd gemaakt door Dom Daniël Peleman naar ontwerp van Hans Klais. Het elektrisch aangedreven orgel met opusnummer 1153 bevat 28 spelen en 2056 pijpen vervaardigd uit tin, koper en hout. De speeltafel staat in het koor der monniken en het pijpwerk op het koordoksaal.

Poortgebouw

Hoofdingang van de abdij gelegen aan de Vlasmak (voorheen nummer 23), ten noorden van de abdijkerk. Met een leien zadeldak afgedekte voormalige portierswoning gelijktijdig met de kerk ontworpen, gebouwd door architect August Van Assche en in dezelfde materialen opgetrokken. Baksteenbouw in neogotische stijl van drie bouwlagen met verwerking van hardsteen in de vensteromlijstingen en plint. De plint van de kerk werd daarbij voortgezet. Gekoppelde kruiskozijnen gevat in een natuurstenen omlijsting met negblokken onder pseudo-ontlastingsbogen. Boven de toegangspoort met spitsboogvormig timpaan prijkt het beeld van de Heilige Benedictus in pij met Regel en een raaf in een nis. Dit gebouw werd eveneens tijdens de Eerste Wereldoorlog beschadigd en enkel de voorbouw bleef behouden.

In de vestibule bevindt zich een gedenkplaat afkomstig uit de oude Kapucijnenkerk maar die gedurende een tijd te Brussel bewaard werd, met het opschrift "DEO OPTIMO MAXIMO/ET/D. FRANCISCO, FRATRIBVSQ CAPVCINIS/ DOMINICVS DE IDIAQVEZ PRO SVA/ MAIESTATE CATHOLICA VRBIS/TENERAMONDAE GVBERNATOR ET VNVS/ COHORTIS HISPANICAE DVX HOC/ MONASTERIVM CUM SVIS MILITIBUS/ DEDICARVNT A° DOMINI.M.D.XCVI." die de schenking in 1596 aan de kapucijnen in herinnering brengt.

Het poortgebouw verleent toegang tot een lange gang die parallel loopt aan de abdijkerk en in verbinding staat met de kerk en de kloostervertrekken. Deze gang werd na 1945 door architect Dom Antonius Maes, conform de gevelsteen 'JUSTITIA ET PAX 1956', voorzien van een tweede bouwlaag bestemd als gastenkwartier; thans bevindt de bibliotheek zich op de tweede verdieping. In de gang op begane grond werden in de oostelijke muur gepolychromeerde wapenschilden en enkele gedenkplaten aangebracht. Een plaat herinnert aan de herstelling van de abdij door Dom Veremundus D'Haens: "IN MEMORIAM/REV. ADM. DNI. VEREMUNDI D'HAENS MON. AFFLIGEMENSIS/ QUI POST DESTRUCTIONEM SUAE ABBATIAE./ DE CONSENSU CONFRATRUM ADHUC VIVENTIVM/VITAM MONASTICAM HIC RESTITUIT./ RECURRENTE PRIMO CENTENARIO EJUS MORTIS ANO 1946".

Een volgende herinnert aan de verbouwing van de abdij door Bauwens uit 1886: "GEBOUWD TEN JARE/ ONZES HEEREN MDCCCLXXXVI/ DOM. JOZEF VAEL, PRIOR./ EDWARD BOUWENS, ARCHITECT./ UIT DE VERNIELDE ABDIJ 1914". De bouw van de nieuwe abdijkerk wordt als volgt herinnerd: "DEZE KERK WERD GEBOUWD/ TEN JARE ONZES HEEREN MCMII./ ONDER: DOM MAURUS LEBEAU, ABT./ A. VAN ASSCHE ARCHITECT. F. DE BOCK: ONDERN."

De gang geeft onder meer uit op de met kruisgewelven overkluide zuidelijke pandgang die naar de abdijs tuin leidt, toegankelijk via een spitsboogpoort met het opschrift "HOSPITES TAMQUAM CHRISTUS SUSCIPIANTUR" in het boogveld.

Abdijsgebouwen

De abdijsgebouwen werden door architect Valentin Vaerwyck ontworpen zoals de herinneringsplaat vermeldt: "IN DE JAREN ONZES HEEREN 1919-1924/ IS DEZE IN DEN WERELDOORLOG VERNIELDE ABDIJ HEROPGEBOUWD/ ONDER/ DOM ADELARDUS VANDER MEIREN, ABT/ BOUWMEESTER VALENTIJN VAERWYCK UIT GENT/ ONDERNEMER FREDOR DE BOCK UIT BRUSSEL/ DAT ? VERHEERLIJKT WORDE (H. BENEDICTUS)". De abdij werd volgens het bestaande principe rond een vierkant binnenhof ontworpen, maar ze werd meer naar achter ingeplant. Het complex ligt ten noorden van de kerk en de oostvleugel paalt aan de grote tuin.

Architect Valentin Vaerwyck ontwierp het hele complex in neo-Vlaamserenaissance-stijl maar realiseerde in 1924 enkel de oost- en zuidvleugel. De noord- en westvleugel werden slechts tot op één meter hoogte afgewerkt. Dom Antonius Maes voltooide deze twee vleugels naar het oorspronkelijke ontwerp in de jaren 1940. Het werk van de verschillende architecten is onder meer herkenbaar in de dakafwerking en de verschillende venstertypes. Vaerwyck had op de binnenhof ook een achzijdige uitbouw voorzien, die niet werd uitgevoerd.

De abdijsvleugels tellen drie en twee bouwlagen van zeven en acht traveeën. Afgedekt onder een plat dak (west-, noordvleugel) en onder leien schilddaken met dakkapellen (oost-, zuidvleugel). De houten kroonlijst en dakoverstek van de oost- en zuidvleugel wordt op regelmatige afstanden onderbroken door een getrap dakvenster.

De abdijsvleugels werden opgetrokken in baksteen met verwerking van imitatie natuursteen in de speklagen, druiplijsten, vensteromlijstingen en monen, verlevendigd met rood geschilderd schrijnwerk. Zeer evenwichtige gevelopbouw, waarvan de begane

grond geritmeerd wordt door overhoeks geplaatste pinakelsteunen met hogels en kruisbloem. De oostvleugel is voorts verfraaid met drie cartouches met gebeeldhouwde gepolychromeerde wapenschilden van de abten. Op de begane grond werden grote spitsboogvensters met maaswerk gevat in een geprofileerde omlijsting aangebracht die de pandgangen verlichten. Enkel de noordvleugel werd voorzien van grote rechthoekige vensters met eerder flamboyant traceerwerk. De bovenverdiepingen zijn voorzien van beluikte kruisvensters onder pseudo-ontlastingsbogen. Drie spitsboogpoorten met beglaasd bovenlicht met traceerwerk met korfboogvormige deur verlenen toegang vanuit de pandgang tot de binnenhof. In de zuidvleugel bevindt deze deur zich centraal, in de oost- en westvleugel in de tweede travee.

De pandgang van de oost-, zuid- en westvleugel palen aan de binnenhof. De door Vaerwyck gerealiseerde oost- en zuidvleugel, worden overkluisd door een bakstenen kruisgewelf op geprofileerde ribben op consoles in imitatie natuursteen. Deze van de noord- en westvleugel hebben een vlakke bakstenen zoldering. De muren zijn deels bepleisterd, de vloer en plinten zijn in gepolijste blauwe steen. De zuidvleugel staat in verbinding met het poortgebouw, geeft uit op tuin en heeft toegang tot de kerk. Centraal, ter hoogte van het hoogkoor, treft men de traphal aan die naar de vroegere bidkapel en bibliotheek leidt.

In tegenstelling tot de andere vleugels paalt de noordelijke pandgang niet aan de binnenhof. Twee interessante ruimtes geven uit op de binnentuin zoals de voormalige bureaokamer van Dom Antonius Maes met een massieve schouw in neogotische stijl, ook 'ontvangstkamer' genoemd en de 'Kapittelzaal' in een eerder neoclassicistische uitvoering met een schouw in neorococostijl. In de donkere hal werden de uit de Dendersluizen gerecupereerde Affligemse grafstenen opnieuw ingemetseld.

Op de gelijkvloerse verdieping van de westgevel werden de spreekkamers ondergebracht. In de 'ontvangstzaal' in neo-Vlaamserenaissance-stijl, met monumentale schouw met echte en imitatie roodmarmeren getorste zuiltjes en schouwbank, zijn alle portretten van de abten verzameld.

De oostvleugel herbergt op de begane grond de keuken en de grote eenvoudige refter met uitspringende lezenaar. De houten zoldering van deze ruimte wordt gedragen door monumentale zuilen met geprofileerd kapiteel. De vleugel grenst met de volledige lengte aan de tuin en loopt door tot achter de voormalige bibliotheek en nachtkapel, waardoor de abdijkerk ook vanuit de tuin niet te zien is. De indrukwekkende tuingevel wordt gemarkeerd door verspringende gevels en dakvolumes. Het centrale middendeel onder schilddak met dakvensters wordt rechts en links begrensd door uitkomende hoger oplopende trapgevels met een in erkervorm uitgewerkte venstertravee. Deze vormgeving werd hernomen in de centrale erker op de begane grond bestemd voor het lezenaarszitje van de refter.

De tuingevel is verfraaid met gebeeldhouwde cartouches met de wapenschilden van de benedictijnenorde, abdij en stad in de borstwering en voorzien van een korfboogvormige poort gevat in een omlijsting met hogels en kruisbloem rustend op een halfzuil.

De opbouw, ritmering en het materiaalgebruik stemt overeen met de gevels aan de binnenhof, met uitzondering van de kruisvensters op de begane grond.

De abdij geeft uit op de tuin en paalt ten noorden aan een voormalig magazijn en schrijnwerkerij dat na de Eerste Wereldoorlog als noodverblijf door de monniken gebruikt werd. Daarachter is er een doorgang naar de Dijkstraat. Aan een gekasseide koer met gaanderij, vandaag gebruikt als fietsenstalling en parking, paalt een korfboogvormige poort, een rest van een in 1937 in neogotische stijl herbouwde woning en een rest van een verwaarloosd herenhuis waar naar verluidt in 1945 de abdijschool werd gestart.

Ten oosten paalt het complex aan de voormalige abdijschool en wordt ten zuiden ter hoogte van de Oude Vest begrensd door een nieuwe afsluitmuur met poort en bijgebouwen.

- Archief Abdij Dendermonde, Plannenarchief. Vlaamse Overheid, Ruimte & Erfgoed, Afdeling Oost-Vlaanderen, Onroerend erfgoed, archief.
- BEKAERT G., *Landschap van kerken*, Leuven, 1987, p. 112, 119.
- DE CLOEDT F., e.a., *De abdij van Dendermonde*, Dendermonde, 1973.
- DE COCK A., *De abdijkerk: beknopte beschrijving*, in *Mozaïek. Nieuws uit Dendermonde*, 9, 1, 1999, p. 5-8.
- DE COCK A., *Dom Veremundus D'Haens (1771-1846) en het herstel der Benedictijnen*, in *Gedenkschriften van de Oudheidkundige Kring van het Land van Dendermonde*, Derde reeks, deel 19, 1971, p. 97-122.
- DE COCK A., *Grafstenen uit Affligem te Dendermonde*, in *Gedenkschriften van de Oudheidkundige Kring van het Land van Dendermonde*, Vierde reeks, deel 1, 1976, p. 151-155.
- DE MAEYER J., *De Sint-Lucasscholen en de Neogotiek 1862-1914*, Leuven, 1988, p. 431-432.
- DEMEY A., *Valentin Vaerwyck. Van Oud-Vlaendren tot nieuw Provinciehuis*, Gent, 1993.
- *Inventaris glasramen. Provincie Oost-Vlaanderen, Glaskunst Informatie- en Documentatie v.z.w.*, Gent, 1998.
- D'HANENS E., *Dendermonde*, in *Inventaris van het kunstpatrimonium van Oost-Vlaanderen*, IV, , Gent, 1961, p. 200-201, 207-210.
- MAES A., *Abdij der E.P. Benedictijnen te Dendermonde*, in *Mozaïek. Nieuws uit Dendermonde*, 17, 3, 1999, p. 32-33.
- ROBIJNS L., *De St.-Pieters- en St.-Paulusabdij te Dendermonde*, Gent, 2001.
- STROOBANTS A. – PEE L., *500 jaar Zwarte Zusters te Dendermonde, 1491-1991*, Dendermonde, 1991, p. 227 e.v.
- STROOBANTS A., *Twaalfde dag van het Orgel in Vlaanderen*, in *Stadskrant Dendermonde*, 2001.
- STROOBANTS A., *50 jaar Klaisorgel in onze basiliek 1958-2008*, Dendermonde, 2008 ([Abdij Dendermonde](#)).
- VAN KAMPEN A., *De abdijkerk van Dendermonde*, Dendermonde, 1902.

Is aangeduid als

- **Vlasmarkt 23 (Dendermonde)** De bescherming van de Sint-Pieters- en –Paulusabdij als monument omvat de Sint-Pieters- en -

Paulusbasiliek, poortgebouw, abdij- en bijgebouwen, tuin en doorgang en gaanderij aan de Dijkstraat.

- **Vlasmarkt 23 (Dendermonde)** De neogotische kerk werd opgetrokken in 1901-1902 naar ontwerp van architect August Van Assche. Aan de oostzijde bevindt zich de voormalige bibliotheek en nachtkapel naar het ontwerp van architect Bouwens uit 1891. Het poortgebouw, gelijktijdig met de kerk ontworpen, verleent toegang tot een lange gang die parallel loopt aan de abdijkerk en in verbinding staat met de kerk en de kloostervertrekken. De abdijgebouwen werden tijdens de Eerste Wereldoorlog vernield. Architect Valentin Vaerwyck ontwierp het hele nieuwe complex in neo-Vlaamserenaissance-stijl maar realiseerde in 1924 enkel de oost- en zuidvleugel. Dom Antonius Maes voltooide deze twee vleugels naar het oorspronkelijke ontwerp in de jaren 1940.
- **Vlasmarkt 23 (Dendermonde)** Enig overgebleven Oost-Vlaamse (mannen)abdij, in 1837 heropgericht als de abdij van Affligem te Dendermonde. Het abdiydomein met de voormalige abdijschool die nu door het provinciaal onderwijs gebruikt wordt, is gelegen binnen het bouwblok gevormd door de Vlasmarkt, Dijkstraat en Oude Vest.

Is deel van

- **Dendermonde (Dendermonde)**

Meer info

- <https://id.erfgoed.net/erfgoedobjecten/48941>

Informatieaanvraag luchtfoto's en historische kaarten

Gegevens opvraging

Ordernummer:	O2025-0333128	Datum opzoeking:	2/04/2025
Referentienummer:	Mathildelaan 8 bus 2, 9200-1	Zoekdata:	42006D8171/00A000
Perceel:	42006D8171/00A000		

Luchtfoto's

2019

Historische kaarten

Frickx kaarten , Carte des Pays-Bas (1712)

Info

Eugène-Henri Frickx is de stichter van een belangrijke drukkersdynastie in de 18de eeuw te Brussel. Hij werd geboren in de 1644 in het hartje van Brussel (in de Sint-Gorikswijk). Zijn vader, Henri Frickx, was een handelaar, geen drukker of boekhandelaar, maar hij kwam terecht in een drukkersfamilie via zijn huwelijk met Barbe Mommaert. Op 16 mei 1689 werd Eugène-Henri Frickx "Imprimeur de sa majesté", een privilege dat hem werd toegekend door de "Conseil privé" van de koning van Spanje. Hoewel hij al sinds 1670 als drukker actief was, duurde het tot 1703 voor Frickx zijn eerste kaarten begon te drukken en te verkopen.

Villaret kaarten (1745 – 1748)

Info

De Villaretkaart is genoemd naar Jean Villaret, ingenieur-geograaf bij het Franse hof en één van de makers. De kaart kwam tot stand na één van de Franse veroveringstochten door onze gebieden (1745-48). Enkele jaren kregen de Fransen de controle over ons territorium. Zij stuurden een groep ingenieur-geografen op pad om de pas veroverde gebieden te karteren. Villaret nam het gebied tussen Menen-Gent-Doornik tot Maastricht-Luik voor zijn rekening. Het gedeelte van de kust en de Westhoek bracht een collega al eerder in kaart tussen 1729 en 1730.

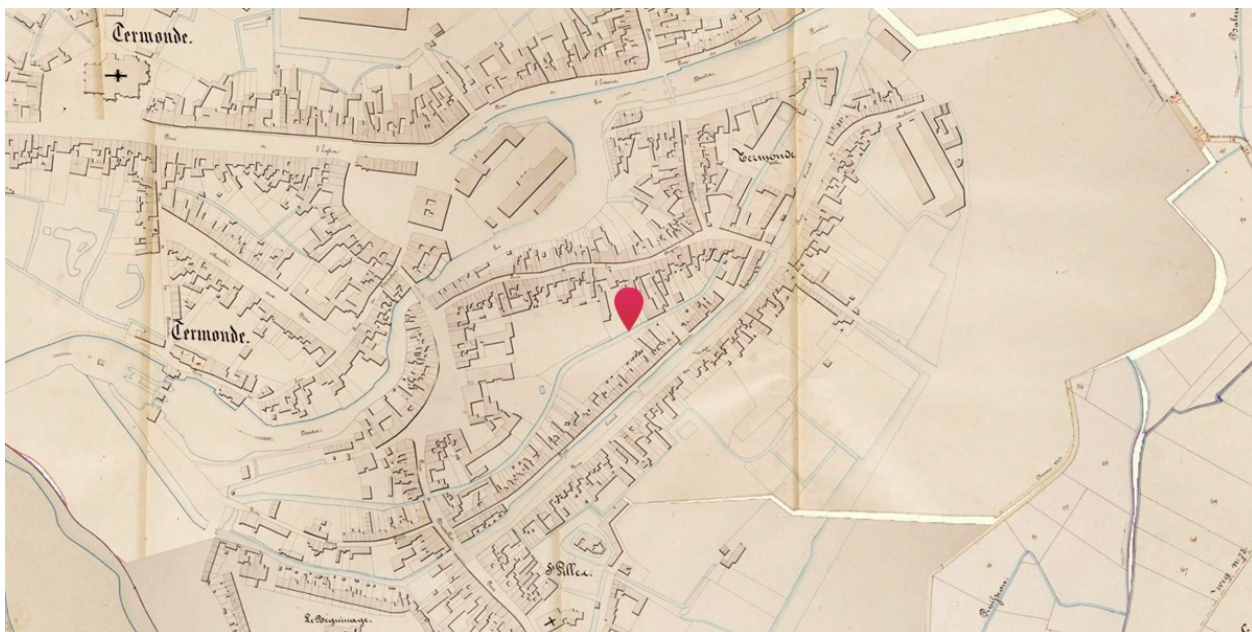
Ferraris kaarten (1745 – 1748)

Info

Het einde van de 18de eeuw was in onze gebieden een vrij onstabiele periode. Het huidige België bestond dan grosso modo uit de Oostenrijkse Nederlanden (dit omhelsde het Hertogdom Luxemburg, Hertogdom Brabant, Graafschap Henegouwen, Graafschap Vlaanderen), het Prinsbisdom Luik (Heilige Roomse Rijk) en het Hertogdom Bouillon. In opdracht van Keizerin Maria-Theresia en Keizer Jozef II werden de Oostenrijkse Nederlanden gekarteerd onder leiding van generaal Joseph-Jean-François graaf de Ferraris (1726 – 1814). Deze eerste systematische grootschalige topografische kartering op schaal 1:11 520 (1771 – 1778) leidde tot een veelkleurige handschriftkaart – Kabinetskaart genaamd – in drie exemplaren waarvan de Koninklijke Bibliotheek Albert I te Brussel er één bezit. Het is de eerste systematische en grootschalige kartering van "België".

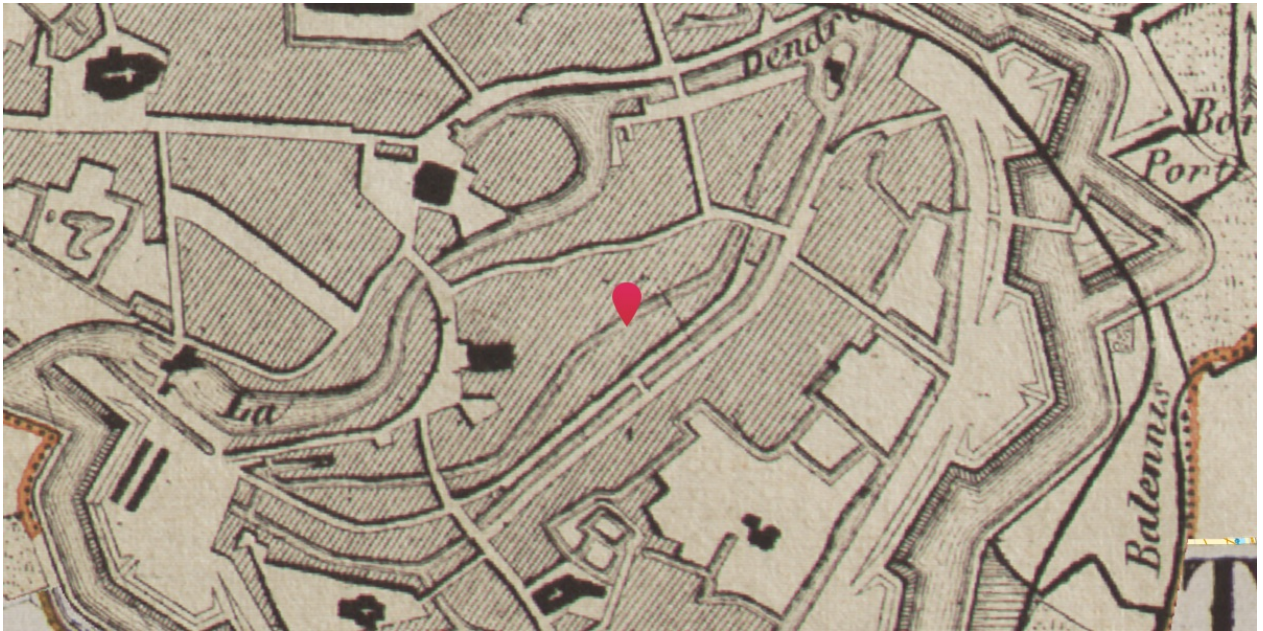
Atlas der buurtwegen (1841)

Info

Overzicht van de historische versies (1843 - 1845) van de overzichtsplannen en detailplannen van de Atlas der Buurtwegen van Vlaanderen. De Atlassen der Buurtwegen werden opgemaakt in uitvoering de wet van 10 april 1841. De wetgever wilde in 1841 ondubbelzinnig aanduiden welke kleine wegen een openbaar karakter hadden. Bedoeling was dus een inventarisatie te maken van alle "openbare" wegen en "private wegen met openbare erfdienstbaarheid". De atlas maakt een onderscheid in buurtwegen en voetwegen (sentiers). Voetwegen zijn smalle wegen (soms maar 1 meter breed) en de bedding behoort gewoonlijk toe aan de aangelanden.

Vandermaelen kaarten (1846 – 1854)

Info

Philippe Vandermaelen (1795-1869) werd op het einde van de 18de eeuw te Brussel geboren in een rijke familie. Al in zijn kinderjaren stelde hij veel belang in de cartografie en hij vormde zich als autodidact. Hij begon zijn carrière met een werk van monumentale omvang: een Atlas universel, die hij tussen 1825 en 1827 publiceerde in veertig afleveringen van telkens tien folio's. Dit werk is in twee opzichten uitzonderlijk: het gaat om de eerste wereldatlas, op één enkele schaal, waarvan een reusachtige wereldbol met een doorsnede van 7,55 meter kan worden gemaakt; bovendien gaat het om de eerste atlas die tot stand kwam met een druktechniek die kunstenaars hoog schatten maar waarmee wetenschappers nog niet vertrouwd waren: de lithografie. Het duurde niet lang voor Philippe Vandermaelen internationale bekendheid genoot.

Popp kaarten (1842 - 1879)

Info

Tussen 1842 en 1879 begon Philippe-Christian POPP (1805-1879) met het ambitieuze project waarvoor Philippe VANDERMAELEN het initiatief had genomen en dat erin bestond om de kadasterplannen te tekenen van alle Belgische gemeenten die hij wenste te vulgariseren, mettre à la portée de tout le monde et de toutes les bourses (vulgariseren en voor iedereen voor een bescheiden prijs beschikbaar te maken). Zijn dood in 1879 onderbrak de totstandkoming van zijn Atlas cadastral parcellaire de la Belgique [...]. Zijn weduwe Caroline-Clémence BOUSSART (1808-1891) voltooide de publicatie van de plannen voor de provincie Luik. Het fonds telt ongeveer 1.800 plannen (waarvan sommige op meerdere folio's), te vermeerderen met de 164 kadasterplannen van de Atlas cadastral du Royaume de Belgique die Philippe VANDERMAELEN publiceerde (Bron: KBR).

Topografische kaarten Ministerie van Openbare werken en wederopbouw (1950 - 1970)

Info

Topografische kaarten opgemaakt door Ministerie van Openbare Werken en Wederopbouw tussen 1950 en 1970. Deze dataset is niet gebiedsdekkend, alleen delen van de kustlijn en een aantal stedelijke gebieden zijn opgenomen.

Welke informatie kan u terugvinden in dit uittreksel?

Informatie Vlaanderen geeft jaarlijks de opdracht om een gebiedsdekkende middenschalige orthofotobedekking van het Vlaams Gewest, inclusief het Brussel Hoofdstedelijk Gewest aan te maken. Deze opdracht verloopt in 2 fasen: eerst het realiseren van digitale fotografische luchtopnamen in het winterseizoen met een grondresolutie van 17 cm en, vervolgens, de productie van een orthofotomozaïek met grondresolutie van 25 cm.

In dit uittreksel kunnen de historische kaarten van 1712 tot nu bekeken worden. De ontsluiting van de historische kaarten kwam tot stand door een samenwerking tussen het Agentschap Informatie Vlaanderen en de Koninklijke bibliotheek van België.

Meer info

www.geopunt.be

Document gegenereerd op basis van de gegevens ontvangen van de Koninklijke Bibliotheek van België (KBR) en Informatie Vlaanderen via de ORIS webservices.

CIB vlaanderen vzw - Kortrijksesteenweg 1005 - 9000 Gent
0425.043.508 - vastgoedinfo@vastgoedloket.be

Mobiscore

Wat?

Hoe gemakkelijk raak je met de fiets of te voet van je huis of nieuwe thuis naar de dichtstbijzijnde scholen, winkels, openbaar vervoerhaltes en andere voorzieningen? Je berekent het met de Mobiscore. Die helpt je in je zoektocht naar een nieuwe, duurzaam gelegen woning. Hoe hoger de Mobiscore op de schaal van 0 tot 10, hoe lager de mobiliteits- en milieu-impact van je woonplaats.

Waarom?

Met de Mobiscore kun je bewust kiezen voor een nieuwe woonplaats waar je zelden of nooit een auto nodig hebt. Zo draag je bij aan minder files, luchtvervuiling, geluidsoverlast en geurhinder. Je kunt je mobiliteitsimpact verkleinen door je woonplaats strategisch te kiezen – vlak bij voorzieningen en goed bereikbaar te voet en met de fiets.

42006D8171/00A000

9,2/10

 Openbaar vervoer Goed aanbod	Er is op minder dan 1km een treinstation aanwezig
 Onderwijs Zeer goed bereikbaar te voet of met de fiets	De score houdt rekening met een geheel aan voorzieningen: kleuteronderwijs, lager onderwijs en middelbaar onderwijs.
 Winkels & diensten Zeer goed bereikbaar te voet of met de fiets	De score houdt rekening met een geheel aan voorzieningen: bakkers, slagers, voedingswinkels, restaurants, cafés, kledingzaken, doe-het-zelfzaken, bank- en verzekeringskantoren, postkantoren en -punten, gemeentehuizen en rechtbanken.
 Cultuur, sport & natuur Zeer goed bereikbaar te voet of met de fiets	De score houdt rekening met een geheel aan voorzieningen: bibliotheken, bioscopen, sportaccommodaties, zwembaden, schouwburgen/concertzalen/cultuurcentra en openbare parken/provinciale domeinen/ natuurgebieden.
 Gezondheid & zorg Goed bereikbaar te voet of met de fiets	De score houdt rekening met een geheel aan voorzieningen: dokters, tandartsen, apothekers, geestelijke gezondheidszorg, ziekenhuizen, kinderopvang, ouderenvoorzieningen, O.C.M.W. en lokale dienstencentra.

Meer info - www.mobiscore.be

Mobiscore is een initiatief van de Vlaamse Overheid:

De Vlaamse overheid - Departement Omgeving

Gegevens opvraging

Ordernummer:	O2025-0333126	Datum opzoeking:	2/04/2025
Referentienummer:	Mathildelaan 8 bus 2, 9200-1	Zoekdata:	42006D8171/00A000
Perceel:	42006D8171/00A000		

Resultaat opvraging perceel gelegen in Dendermonde afdeling DENDERMONDE 1 AFD, sectie D met perceelnummer 8171/00A000 [42006D8171/00A000]

Indicatieve kaartweergave

Resultaat

- Op deze locatie werden er geen entiteiten gevonden die zijn opgenomen in het register van herstellvorderingen.

Woningkwaliteit

De wet zegt dat iedereen recht heeft op menswaardig wonen. Een gezonde woning met een minimum aan comfort is immers een belangrijke voorwaarde voor een goede levenskwaliteit. Elke woning in Vlaanderen moet daarom voldoen aan een aantal minimumnormen op het vlak van veiligheid, gezondheid en basiscomfort. Die woningkwaliteitsnormen liggen vast in de Vlaamse Codex Wonen.

Wie een verkrotte woning verhuurt, te huur stelt of ter beschikking stelt, maakt zich schuldig aan krotverhuur en dat is een misdrijf waar zware straffen op staan. Het parket kan de verhuurder daarvoor vervolgen.

Het register van herstellvorderingen verzamelt alle panden waarvoor door de wooninspecteur in het kader van de strafrechtelijke procedure inzake woningkwaliteitshandhaving een herstellvordering werd opgesteld en waarvoor nog niet werd vastgesteld dat deze herstellvordering uitgevoerd werd. Dit register is te onderscheiden van de inventaris van ongeschikte en onbewoonbare woningen, dewelke enkel woningen bevat die ongeschikt of ongeschikt en onbewoonbaar verklaard zijn via een besluit.

U leest meer over herstellvorderingen op de pagina "[De strafrechtelijke procedure van de Vlaamse wooninspectie?](#)"

Bron Wonen Vlaanderen

Deze opvraging kwam tot stand in samenwerking met Wonen Vlaanderen en op basis van het Vlaams Loket Woningkwaliteit en het Register van herstellvorderingen.

Document gegenereerd op basis van de gegevens ontvangen van Wonen Vlaanderen via de ORIS webservices.

CIB vlaanderen vzw - Kortrijksesteenweg 1005 - 9000 Gent
0425.043.508 - vastgoedinfo@vastgoedloket.be

Gegevens opvraging

Ordernummer:	O2025-0333127	Datum opzoeking:	2/04/2025
Referentienummer:	Mathildelaan 8 bus 2, 9200-1	Zoekdata:	42006D8171/00A000
Perceel:	42006D8171/00A000		

Resultaat opvraging perceel gelegen in Dendermonde afdeling DENDERMONDE 1 AFD, sectie D met perceelnummer 8171/00A000 [42006D8171/00A000]

Indicatieve kaartweergave

Resultaat

- Op deze locatie werden er geen entiteiten gevonden die zijn opgenomen in het Vlaamse inventaris van ongeschikte en onbewoonbare woningen.

Woningkwaliteit

De wet zegt dat iedereen recht heeft op menswaardig wonen. Een gezonde woning met een minimum aan comfort is immers een belangrijke voorwaarde voor een goede levenskwaliteit. Elke woning in Vlaanderen moet daarom voldoen aan een aantal minimumnormen op het vlak van veiligheid, gezondheid en basiscomfort. Die woningkwaliteitsnormen liggen vast in de Vlaamse Codex Wonen.

Met de heffing op ongeschikte en onbewoonbare woningen, ook wel 'krotbelasting' genoemd, wil de Vlaamse overheid de verloedering van de leefomgeving tegengaan. De belasting is gericht op ongeschikt of onbewoonbaar verklaarde woningen of gebouwen. Die gebouwen komen terecht in een inventaris die opgemaakt en beheerd wordt door Wonen-Vlaanderen. Naast deze belasting kunnen Vlaamse gemeenten ook zelf belastingen heffen en innen om leegstand en verwaarlozing tegen te gaan. De lijst met leegstaande gebouwen (zonder persoonsgegevens) kunt u opvragen bij de gemeente waar het pand gelegen is.

Het Vlaamse inventaris van ongeschikte en onbewoonbare woningen bestaat uit twee lijsten:

- woningen die ongeschikt of ongeschikt en onbewoonbaar werden verklaard op basis van de administratieve procedure tot ongeschikt- en onbewoonbaarverklaring van de Vlaamse Codex Wonen (boek 3);
- woningen die onbewoonbaar werden verklaard op basis van artikel 135 van de Nieuwe Gemeentwet.

U leest meer over ongeschikt- en onbewoonbaarheid op de pagina "[Wat als mijn woning niet in orde is?](#)"

U leest meer over heffingen op de pagina "[Heffing op ongeschikte en onbewoonbare woningen](#)"

Bron Wonen Vlaanderen

Deze opvraging kwam tot stand in samenwerking met Wonen Vlaanderen en op basis van het Vlaams Lokaal Woningkwaliteit en Vlaamse inventaris van ongeschikte en onbewoonbare woningen (VIVOO).

Document gegenereerd op basis van de gegevens ontvangen van Wonen Vlaanderen via de ORIS webservices.

CIB vlaanderen vzw - Kortrijksesteenweg 1005 - 9000 Gent
0425.043.508 - vastgoedinfo@vastgoedloket.be

Gegevens opvraging

Ordernummer:	O2025-0333125	Datum opzoeking:	2/04/2025
Referentienummer:	Mathildelaan 8 bus 2, 9200-1	Zoekdata:	42006D8171/00A000
Perceel:	42006D8171/00A000		

Resultaat opvraging perceel gelegen in Dendermonde afdeling DENDERMONDE 1 AFD, sectie D met perceelnummer 8171/00A000 [42006D8171/00A000]

Informatievraag: Woningen met een conformiteitsattest

Indicatieve kaartweergave

Resultaat

- Op deze locatie werden er geen entiteiten gevonden met een conformiteitsattest.

Informatievraag: CA verplicht

Indicatieve kaartweergave

Resultaat

- Op deze locatie is een conformiteitsattest niet verplicht.

Informatievraag: CA beperkte duurtijd

Indicatieve kaartweergave

Resultaat

- Op deze locatie bedraagt de standaard geldigheidstermijn van een conformiteitsattest 120 maanden.
- De geldigheid van het conformiteitsattest wordt beperkt tot 5 jaar indien de woning gebreken vertoont die betrekking hebben op vochtschade of de woning 4 gebreken van categorie I vertoont.

Woningkwaliteit

De wet zegt dat iedereen recht heeft op menswaardig wonen. Een gezonde woning met een minimum aan comfort is immers een belangrijke voorwaarde voor een goede levenskwaliteit. Elke woning in Vlaanderen moet daarom voldoen aan een aantal minimumnormen op het vlak van veiligheid, gezondheid en basiscomfort. Die woningkwaliteitsnormen liggen vast in de Vlaamse Codex Wonen.

Wie een woning in Vlaanderen verhuurt, moet ervoor zorgen dat deze volledig in orde is en voldoet aan bepaalde normen. U leest meer over woningkwaliteitsnormen op de pagina "[Welke zijn de woningkwaliteitsnormen?](#)"

Een gemeente kan het conformiteitsattest verplicht stellen voor een bepaald deel of voor alle huurwoningen (bv. de woningen in bepaalde wijken, de stadskern, woningen ouder dan 20 jaar,...). Het resultaat van deze opvraging werd hierboven weergegeven zoals bekend bij Wonen-Vlaanderen. Deze gegevensset wordt maandelijks geüpdatet. Gelieve ter volledigheid het gemeentelijk reglement te consulteren.

Het conformiteitsattest is een officieel document dat de gemeente aflevert en dat aantoonst dat de woning op het moment van de controle aan de woningkwaliteitsnormen voldeed. In sommige gevallen kan ook Wonen-Vlaanderen een conformiteitsattest afleveren. Om na te gaan of een woning conform, veilig en gezond is, voert een woningcontroleur van de gemeente of van Wonen-Vlaanderen een conformiteitsonderzoek uit. Hij controleert de woning aan de hand van een technisch verslag.

De woning krijgt een conformiteitsattest als ze niet ongeschikt of onbewoonbaar is en voldoende rookmelders heeft. U leest meer over ongeschikt- en onbewoonbaarheid op de pagina "[Wat als mijn woning niet in orde is?](#)"

Een gemeente kan de geldigheidsduur van het attest - standaard tien jaar - beperken voor een bepaald deel of voor alle huurwoningen. Het resultaat van deze opvraging werd hierboven weergegeven zoals bekend bij Wonen-Vlaanderen. Deze gegevensset wordt maandelijks geüpdatet. Gelieve ter volledigheid het gemeentelijk reglement te consulteren.

Bron Wonen Vlaanderen

Deze opvraging kwam tot stand in samenwerking met Wonen Vlaanderen en op basis van het Vlaams Loket Woningkwaliteit.

Document gegenereerd op basis van de gegevens ontvangen van Wonen Vlaanderen via de ORIS webservices.

CIB vlaanderen vzw - Kortrijksesteenweg 1005 - 9000 Gent
0425.043.508 - vastgoedinfo@vastgoedloket.be